

Brassói Lapok

Ara 5 lej

Hétfő
1932 * április 4

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

78. szám
XXXVIII. évfolyam

Ara 5 lej

Mégjobban szétforgácsolni a pártokat, — ez a készülő új kormány feladata

Jorga keserűen gunyolódik, Argetoianu meg fölényes nyugalommal néz a jövő elé
Rotyog a belpolitika boszorkány-üstje

Bukarest, április 2.

A parlament pénteki ülésén Jorga miniszterelnök újra tanubizonyosságát adta utólrétegetlen eredetiségének. Napirend előtt egy olyan kérdést tett fel Lupunak, ami állandóan napirenden van ugyan a mostani egyre zilálabb belpolitikai életben, viszont, — egyelőre még — inkább a Capsa napirendjére, a kamarára tartozik.

— Ettől eltekintve azonban a miniszterelnök újabb eredeti megnyilatkozása súlyos és jelentős volt. Egyrészt azért, mert rendkívül éles fényt vetett a belpolitikai helyzetre,

másrészt azért, mert a kommentárok özönét indította utnak s így hozzájárul a felmerült kérdések tisztázásához...

MONDJA, LUPU UR...

Lupu beszélt. Mosdatta a kormányt. Egyszer aztán a miniszterelnök, egészen váratlanul és mindenki döbbsent meglepetésére, félbeszakította Luput és ezt a kérdés tette fel:

— Mondja, Lupu ur, mi a véleménye egy esetleges Goga-kormányról? En ugyanis nevelésnek tartom ezt a kombinációt. Hallom, Ön is tagja lesz ennek a kormánynak.

— Néhány pillanatra Lupu is elképedt. Ez igazán nem tartozik ide. A parlament életében egyedül álló dolog, hogy az aktív miniszterelnök ilyen megjegyzéseket kockáztasson meg arról az esetleges kormányról, amely őt felválthatja. Nem is nagyon izléses s bár a politikai morál más mértékekkel mérődik, mint a „közönséges” erkölcs, mégis... ezt éppen a politikai erkölcs nem szokta elviselni... Jorga azonban annyira eredeti tehetség a politikában, hogy ő még ezt is megengedheti magának...

Ilyesféle gondolatok foroghattak Lupu agyában az alatt a néhány pillanat alatt, míg döbbsenete tartott. Aztán tisztára magában az ügyet, mert ugyanabban a hangnemből felelt, amit Jorga megütött:

— Semmi esetre sem akarok fölt lenni a zsákon. Akkor sem, ha az a zsák nem lyukas!

LUPU TEHÁT NEM AKAR...

Ugy a rendkívüli kérdés, mint a rendkívüli felelet méltó hatást keltett a politikások között. Lupu tehát nem akar... Legalábbis egyelőre nem. Pedig Luput minden kombinációban a miniszterelnök-jelöltek között emlegették...

Új megvilágításba kell helyezni az egész kormányutódlási kérdést. A beavatottak tudnak is már valamit. Szerintük az új kormány Goga vezetésével ugyanazt az elgondolást fejleszti tovább, amit már Jorga kinevezésekor elindítottak:

Mégjobban megtörni a nagy pártokat, szétforgácsolni és eljelenítetleníteni őket,

hogy vége legyen már a folytonos párt-harcoknak, amelyek valóban rengeteget ártottak az országnak.

Ime egy ugynevezett jólértesült vélemény:

— A következő kormányt olyanformán fogják összeállítani, hogy újabb csapást mérjenek a liberális pártokra. Ezért az új kormánynak két liberális, illetve volt liberális tagja is lesz: egy volt miniszter és egy volt alminiszter.

A neveket még titkolják, annyi azonban bizonyos, hogy amennyiben ez a két ember belép a „személyiségek kormányába”, úgy rengetegen kilépnek a liberális pártból. Bratianu George szakadása után ez lesz a régi liberális párt igazi Sedanja.

De forgácsolódni fognak a többi pártok is. Ezért kap helyet a kormányban Junian, de nem úgy, mint a nemzeti-parasztpárt tagja. Junian már is úgy viselkedik, hogy pártjának van oka a megdöbbenésre. Lupu azért került előtérbe, mert kis pártja van. Őt még lehet taszítani a nagy pártok rovására. De ha nem akar, úgy ő is marad...

MILYEN IS LESZ AZ AZ
ÚJ KORMÁNY?

Az alkotmányosság látszatát meg kell őrizni, tehát legyenek új választások. — Ügyelni kell arra is, hogy csak az új választások kifelé szabadoknak látszódnak, tehát a belügyi tárcát tábornok kapja meg ugyan, de olyan tábornok, a kiben az összes pártok megbízhatnak. Két név van forgalomban: Prezan marsall és Cihosky tábornok.

Goga elnök lenne. Legutóbb azonban felmerült egy olyan kombináció is, ami a meglepetés erejével hatott. Eszerint

Goga nem az elnökséget kapná meg, hanem a hadügyi tárcát.

Furcsa kombináció s nem sok komolyság

van benne. Igaz, hogy Goga volt már erőskezü belügyminiszter, de költöt tenni a hadügyi tárcára élére, ebben mégis több a humor, mint a valószínűség.

De mi lesz Argetoianuval? A politikások között az az általános vélemény alakult ki, hogy bármilyen alakulat jöjjön is létre, Argetoianunak abból nem szabad kimaradnia. Munkabírása kimeríthetetlen és az utóbbi évek alatt tagadhatatlanul nagy szolgálatakat tett az országnak gazdasági téren. A király is ragaszkodik hozzá. A kormány bukása nem jelenti Argetoianu bukását is, ellenkezőleg, új munkatársi gárdát állítanak mellette.

Maga Argetoianu a napokban ezt a kijelentést tette a kormányváltási hírekkel kapcsolatban:

— En nem félek semmitől!

Neki tehát nincs oka tartani a változástól, mert ő minden alakulatban vezérszerepet kapna! Így magyarázzák a kijelentését. Mások azonban arról tudnak, hogy Goga és Argetoianu nem férhetnek meg egymás mellett ugyanabban a csárdában — azaz pardon! — kormányban!

KÉT PIHENŐ MINISZTER...

Itt említjük meg, hogy az Epoca, Grigore Filipescu lapja, meglehetősen mérges támadást intéz a kormány két tagja ellen.

Az egyik Vasilescu-Carpen kereskedelmi miniszter, aki az Epoca szerint hetek óta „pihen”, a bizottsági üléseken nem vesz részt, a parlamentben sem szól soha egy szót sem, sőt még az egyenesen hozzá intézett kérdésekre sem válaszol.

Ugyanez a helyzet Ghica külügyminiszter esetében is, — írja az Epoca. — A külügyminiszter sem látogatja a kamarai üléseket, a szenátusban pedig hónapok óta nem jelent meg. Legutóbb pedig

egy olyan fontos külpolitikai kérdésben is, mint a Tardieu-féle terv, nem ő, hanem a pénzügyminiszter tett kormánynyilatkozatot a parlamentben.

Mindebből az következik, — írja tovább az Epoca — hogy ez a kormány valóban a végnapjait éli, hiszen egyes miniszterei máris „beszüntették” a munkát.

ELMARAD A KOZIGAZGATÁS REFORMJA IS...

A Miscarea című lap híradása szerint a választójogi törvényjavaslaton kívül, amit most már minden kétséget kizáróan elfetettek, lemond a kormány a közigazgatási reformról is, bármennyire kedvenc terve volt is ez Argetoianunak.

Kormánykörökben úgy indokolnak, hogy Argetoianunak nem sikerült kellően előkészíteni javaslata elfogadását, arra viszont már nincs idő, hogy most kezdjen tárgyalni ebben a kérdésben a nagy ellenkezést előrűlő ellenzékkel.

A dunai vámszövetség ellenében Franciaország állítólag kész elengedni a jóvátétel kétharmadát Olaszországot Grandi képviseli a londoni négyes konferencián

London, április hó 2.

Az angol miniszterelnökség hivatalos jelentése szerint MacDonald miniszterelnök pénteken délután Windsorbba utazott, hogy kihallgatáson jelenjék meg V. György király előtt. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy MacDonald a dunai államok konföderációját előkészítő tárgyalásokról és a négy nagyhatalom londoni konferenciájának programjáról tesz jelentést az uralkodónak.

Tegnap jelentéseinkhez, amelyek szerint a jövő hét szerdáján Londonban kezdődő konferencián Franciaországot Tardieu helyett Flandin pénzügyminiszter, Németországot pedig von Bülow külügyi államtitkár képviseli, csak annyit kell még hozzátennünk, hogy az újabb jelentések szerint

Olaszországot képviselőként maga Grandi külügyminiszter utazik Londonba.

Rendkívül érdekes egyébként az angol sajtó álláspontja a Tardieu-féle terv megvalósításával kapcsolatban.

Egyes lapok például már arról tudnak, hogy Franciaország hajlandó jóvátételi engedményeket tenni s állítólag már azt a konzekvenciát is vállalta, hogy

kész Németország jóvátételi kötelezettségeinek kétharmadát elengedni a Dunakonföderáció tervének megvalósításáért való ellenszolgáltatásképpen.

A Saturday Review pesszimista hurokat penget. Azt írja tanulmányában, hogy a dunai államok gazdasági konföderációja elé olyan súlyos gazdasági nehézségek gördülnek, amelyeket igen ne-

hez lesz elhárítani. Legnagyobb tévedés volna azt hinni, hogy a mai állapotok rögzítése mellett Tardieu tervét meg lehet valósítani.

Egészen bizonyos — mondja a lap — hogy Magyarország egy ilyen alapokon nyugvó megoldáshoz sohasem fog hozzájárulni.

Éppen ezért — szögezi le a végső konklúziót a Saturday Review cikkírója — a dunai államok konföderációjához az első feltétel, hogy a békeszerződések méltányos és igazságos revízióját hajtsák végre.

Vajdának szűk a Tardieu-terv

Budapest, április 2.

A „Pesti Napló” legutóbbi száma feltűnésteltő nyilatkozatot közöl Vajda Sándortól, akit a lap tudósítója kolozsvári lakásán interjúvolt meg.

Vajda mindenekelőtt kijelenti, hogy

Magyarország és Románia között gyors kibékülésre és együttműködésre van szükség,

noha tudja, hogy ennek ezer akadály van.

— Európában örültségek dűlnak, — mondja Vajda, — mint például a Hitlerizmus és az oroszországi álkommunizmus.

Rátérve a romániai állapotokra, Vajda súlyos kritikát mondott arról a régi politikusokról, akik románabbnak tartják

magukat az erdélyi románoknál s „magyarok”-nak nevezik őket.

— Enám például 1910-ben azt mondta egy román képviselőtársam, hogy magyar vagyok. Hát ilyen a kritikájuk.

Ezután az erdélyi kisebbségi kérdésről beszélt, amelyet szerinte, úgy kell megoldani, hogy a kisebbségek otthon érezzék magukat Romániában.

— Azok, akik felháborodnak azon, hogy az erdélyi magyarok nem akarnak románok lenni, enyhén szólva elvakultak. Ugyancsak érthetetlen az, ha valaki nem akarja megérteni, hogy a csiki székelyek nem tudnak románul. En egyáltalában nem gondolok arra, hogy a magyarokból románokat faragjak, mert

hitvány árulóknak tartom azokat, akik népi hovatartozásukat megtagadják.

Végül a Tardieu-tervről szólva, Vajda annak a reményének adott kifejezést, hogy ez a terv — nagyon szűk.

Ratifikálták a francia-román kereskedelmi szerződést

Bukarest, április 2

A kormányhoz érkezett jelentés szerint a francia kamara ratifikálta az augusztus 27-én megkötött román-francia kereskedelmi és tengerhajózási egyezményt. A kereskedelmi egyezmény tudvalevőleg különböző vámkedvezményeket nyújt a román gabonának Franciaországba való bevitelénél, amely kedvezményeknek preferenciális jellegük van.

Nem lehet észrevétlenül elhaladni a Viitorul vezércikk mellett, mely már címeiben is azt mondja, hogy „Az ország mélyen csalódott várakozásaiban!”

A Viitorul nem amolyan akármiféle újság, melyet az ember megvesz, belekukkant és azután felhasználja sajtólapjának. Hanem a liberális párt hivatalos lapja. Tehát az a párté, amely megszületésének percétől fogva támogatja a kormányt. A mely párt a mai törvényalkotásnak, az egész mai hatalmi rendnek lényeges alkateleme. Amely nélkül a mai kabinet nem élhetne.

Ha tehát ez a párt, illetve e párt lapja mondja azt, hogy az ország mélyen csalódott várakozásaiban, akkor ez mintegy vallomásnak volna tekinthető. Beismerésnek. Keserű önkritikának.

Miért csalódott olyan mélyen az ország?

A Viitorul szerint azért, mert

1. az ország adóssághoz nem várt s emelést kapott;
2. az élet olcsóbbodását remélte s drágulás következett;
3. hitt a buzaár javulásában s helyett tönkrement a földművelés;
4. rendet, konszolidációt, kulturát akart s az iskolák bezárását, diákokthoz megcsúsztatását, a magán- és közhitel összeomlását kapta s végül
5. erkölcsi tisztogatást ígértek neki, de helyett minden bünszabadsága és gaztetteik eltűsölése valósult meg.

A Viitorul csak ennyit mond. Tehát elég sokat. Pedig közvetve felelős mindazért, amit oly hévvel kárhoztat.

Ej lehet képzelni, mennyit tudnánk mi mondani, akik egyáltalában nem vagyunk felelősek semmiért sem.

SAKKBAJNOK

Az alábbi esetnek mind a két hőse Kolozsvárról származott le Bukarestbe. Az egyiket dr. Inczének hívják, egykor orvos volt a kincses városban, most egy nagy németországi gyógyszergyár romániai megbízottja. A másikat nevezzük egyszerűen L-nek, de a bővebb ismertetés kedvéért állapítsuk meg róla, hogy századunk legzseniálisabb hazugai közé tartozik.

Nem széllámas ugyan, de egy szavát sem lehet elhinni.

Jelenleg például úgy tudják róla, hogy az Árpádházból származik, egyik őse megverte Napoleont, a háború alatt kapitány volt s most történetesen báró.

Mindebből annyi igaz, hogy van neki néhány millió leje. Szerezte.

Ebben a szerencsés szóban, amelyet én mélyen alábecsülök, benne van megvagyonsodásának teljes kritikája.

L, ur tehát, mint passzionátus és lángelméjű hazug, néhány nappal ezelőtt sakkozni látta Incze doktort.

— Jöjjön, kedves doktor, játsszék velem egy partit.

— Kérem, nagyon szívesen.

— Azonban előre figyelmeztetem, hogy kitűnő játékos vagyok. Megőrttem Spielmann-t, Maróczy-t, Bogoljubovot, Tartakover-t és huszszor játszottam Aljechin-nal is. Ötször győzött ő, tizenötzör én.

— De kérem, báró ur, akkor ne üljön le velem... én kezdő vagyok... Bukarestben legalább százezer ember tud úgy, mint én.

A báró azonban erősködött. Leültek. És Incze nyert. A báró egy pillanatra a táblára meredt, majd harsányan felacogott:

— Ha... ha... ha... ha! Most legalább van mit behoznom! Direkt elvesztettem! Ha... ha... ha... ha!

S ezzel nekiültek a második partinak is. Tíz percig tartott. A báró veszített.

Egy újabb de szerényebb röhögőgörcs és megkezdődött a harmadik parti. Minek huzzuk a dolgot, a báró újból veszített. Erre felugrott a helyéről, kipirult arccal és düldölt szemekkel bámult rá Inczére, majd stentori hangon, mintegy extázisban ordítani kezdett:

— De uram!... kedves doktorom!... Uram!

S ezzel átölelte, majd csókolni kezdte partnerét, aki elképpenedve fogadta a lelkesedési rohamok a patológikus megnyilatkozásait.

— De uram!... hiszen ön egy zseni!...

Olyan sakktelhetség, amilyen még nem volt a világon!... Egy csuda... s ön itt ül? Külföldre! Külföldre! Ön milliókat fog keresni!... Ön megveszi Laskert!... Ön bekapja Ajechint!... Ön lángelmé! S még mielőtt Incze szóhoz juthatott volna, bejelentette, hogy a külföldi utat ő fogja finanszírozni

— Itt az utaleve! Adja ide... estére vizumoztatom s éjszaka indulunk. Egy ily lángelmének pillanatot sem szabad elveszteni! Kolosszális! Páratlan!

Vette az utalevét és elrohant. Incze okos és higgadt kritikájú ember. Aki a mellett már régóta ismeri L-t. Tehát tudja róla, hogy egyszer mondott igazat életében. Ennek is 40 éve, amikor még pályában feküdt. Akkor többször egymásután megismételte ezt a magánhangzót: E. Ilyenképpen: Ee... eee... eee!

Nem hitték el neki, ami súlyos következményekkel járt.

Tehát tisztában volt azzal, hogy egy elvetemedett hazuggal áll szemben. De a jelenet oly frappáns, oly elragadó, oly őszinte volt, hogy ezuttal nem kételkedett. Mámorosan rohant haza és átkarolta a feleségét:

— Karrier!... Befutottunk!... Milliók! Külföld!

Újabb erővel pusztít az árvíz

Az utolsó hó olvadása folytán még a patakok is veszedelmesen kiöntöttek — Fokozódott a veszély Északkerdélyben

Kolozsvár, április 2

A gyulai havasokban felhalmozódott hó tömeg hirtelen olvadása miatt az árvízveszedelem lehetősége percről-percre ismét komoly és komoly katasztrófával fenyegeti nemcsak a hegyi falvakat, hanem különösen a mélyebben fekvő községeket.

A Szamos éradása egyre aggasztóbb méreteket ölt.

Kolozsvárnak egyes részeit, mint például a Bulgária-egyedét az áradás már el is árasztotta.

Ennek a telepnek lakói pénteken este segínyt is kértek a hatóságoktól, amelyek tüzetlőséget és munkáscapatokat vezényeltek ki a eltöröltött jég elakartására.

Éjfél 12 órakor érkezett jelentés arról, hogy a Nádas patak is kiáradt és az áradat álmában lepte meg a Friedmann-telep és a Kömöcsi-telep lakóit. Rövidesen deréki erő víz borította az utcákat és öntötte el a mélyebben fekvő épületeket, amelyeknek lakóit — miután

házuikkal együtt maguk is az áradásban akartak elpusztulni — csak nagy nehézségek árán sikerült meg-

menteni.

A Nádas-patak áradása a CFR fűtőház műhelyeit is elérte, úgy, hogy lehetetlen megközelíteni. Ugyanez a helyzet a Kerekdomb környékén is.

A Nádas-patak áradásának növekedésére lehet számítani, mert Magyaránás felől az éjszaka folyamán újabb víztömegeket jeleztek a hatóságoknak.

Az alig néhány méternyi széles Nádas akkorára nőtt, hogy medre kétszer olyan széles lett, mint a Szamosé.

A kolozsmegyei prefektúrához érkezett jelentés szerint az Álmás-patak is kiöntött és Bánffyhyunvad környékén több házát árasztott el. A prefektúra és a katonai hatóságok intézkedésére utászcsapatok szállak ki az áradás színhelyére, hogy szétrobbantsák a jégtorlaszokat, a melyek az áradást okozták.

Szilágyosmlyói tudósítónk jelentése szerint az ismét beállott olvadás miatt a Zilah-patak vize megduzzadt és kiöntött. Az egyébként békés és jelentéktelen patak áradása

Felsőegerd köztség közelében elborította a vasúti pályatestet

és fenyegeti a közeli községeket is. A hatóságok megtették az intézkedéseket.

(m. i.)

Elmezavarában irtotta ki családját a volt marosvásárhelyi rendőrkapitány

Sok élelmiszer és tekintélyes pénzösszeg maradt Oreskovitsék után

Marosvásárhely, április 2

Marosvásárhely megrendítő szennázója, Oreskovits Jenő nyugalmazott rendőrkapitány borzalmas családiritása ügyében feltűnést keltő és egyelőre megmagyarázhatatlan fordulat következett be.

Az egyik marosvásárhelyi árvászeki tisztviselő, aki a szerencsétlen véget ért családdal ismeretséget tartott fenn, nemrégiben 50 ezer lejt kölcsönzött Oreskovits Jenőnek. Ezt az 50 ezer lejt még nem kapta vissza s így most, a véres családi tragédia után, bírósági segíddtel megjelent a lakáson,

hogy az Oreskovits-család hagyatékát leltárra vegye

s az annak idején kölcsönzött 50 ezer lejre biztosítékot találjon.

Leltározás közben az éléskamrában rengeteg ennivalót, sonkát, húsvéti kalácsokat és tésttaneműeket találtak. A ruhásszekrények sem voltak üresek,

az Oreskovits-leány egyik kötényének a zsebében pedig, bevarrva, 9 ezer 200 lejre akadtak,

amit a szerencsétlen, alig 18 éves leány minden valószínűség szerint a háztartási pénzből takarított meg. A háztartást ugyanis ő vezette.

Mindez arra mutat, hogy nem állhat meg az a feltevés, amely szerint Oreskovits Jenőt a család nyomoruságos helyzete indította volna borzalmas és végzetes tette elkövetésére. A husvéti ünnepekre süttött kalácsok és tésták azt mutatják, hogy a különösebb takarékosságra sem volt okuk.

Ezután csak az a legvalószínűbb feltevés maradhat, hogy

a nyugalmazott rendőrkapitány elmezavarában irtotta ki olyan véres kegyetlenséggel a családját és követett el ömaga is öngyilkosságot.

Tudósítónk Jeleni: Megírjuk, hogy a Marosvásárhelyen szinte járványszerűen jelentkező öngyilkossági sorozat legújabb áldozata Salamonovits Erzsébet nevű hivatalnoknő, aki két nappal ezelőtt 12 darab szublimátpasztilával megmérgezte magát. A szerencsétlen leányt kórházba szállították, ahol gyomormosást alkalmaztak, az orvosi segítség azonban már későn érkezett. Salamonovits Erzsébetet nem lehetett megmenteni az életnek, szombaton reggel öt órakor a kórházban meghalt. Tisztviselő-társai vallo-mása szerint az Oreskovits-féle tragédia hatott rá annyira, hogy végérvényesen elhatározta magát az öngyilkosságra. — Megelőző nap heves vitája volt az irodában, ahol elkecseregetten harcolt amellett, hogy az öngyilkosság nem tekinthető bűnnek s ha valaki úgy érzi, hogy nincs már mit keresnie ezen a földön, úgy a leghelyesebben valóban azt teszi, ha eldobja magától megunt életét.

Romár repülőgép szerencsétlensége Budapest közelében

Budapest, április 2.

Pénteken délből Budapesttől mintegy 20 km. távolságban kigyulladt egy román utas-szállító repülőgép, amelyen a pilótán és a rádiótisztán kívül öt utas tartózkodott. A pilóta és a távirász rendkívüli hidegvéréről téve bizonyosságot, a kigyulladt repülőgéppel azonnal leszálltak, mielőtt a tűz a karburátorig elérhetett volna. Bátor magatartásukkal az öt utas életét sikerült is épségben megmenteni. A leszállás idegtépő pillanataiban azonban az utasok közül többen idegsokkot kaptak.

„Föltámadt” a halottnak hitt 75 éves öregember

Temesvár, április 2.

Árpay Antal 75 éves gyárvarósi polgár hosszú idők óta betegeskedett. Pénteken reggel aztán hozzátartozói úgy találták meg az ágyán, hogy halottnaként sapadt arccal és mozdulatlanul feküdt. Senki sem kételkedett abban, hogy a beteges öregot a halál váltotta meg szenvedéseitől, még az orvos sem, aki rövidesen megállapította a halált. A hozzátartozók erre telefonáltak a temetkezési intézethez, ahonnan elküldték a ravatalhoz szükséges kellékeket s az öregot szabályosan felvatalozták. Alig végezték el azonban a munkát, Árpay Antal felült a koporsóban és enni kért. Kiderült, hogy tetszhalott volt s a temetkezési intézetnek még várnia kell egyideig, amíg folyathatja a megkezdett munkát.

Hetven internált borzalmas tűzhalála

Varsó, április hó 2.

Borzalmas szerencsétlenség történt a varsói Kraisky nevű foglytáborban, ahol idegen, internált foglyokat őriznek. A táborban tűz ütött ki,

és a vasrácsok mögé zárt foglyok nem bírtak a lángok közül kimenekülni.

Hiába kiáltottak segítségért, a kulcsok a parancsnoknál voltak, aki szerencsétlenségükre seholsem volt található.

Kinjukban marcangolták, fojtogatták egymást, miközben

az égő épület lassanként rájuk omlott és a szerencsétlenek elevenen elégték.

A megdöbbentő katasztrófának hetven halott áldozata van, akik közül a legtöbben szénéné égtek, sokakat a füst fojtott meg. Azok a szerencsétlenek, akik a borzalmas tűzből élve kimenekültek, idegsokkot kaptak és közülök számosan megőrülve, önmagukat marcangolva hagyták el a borzalmak celláit.

Hogy mi okozta a tüzet, annak magyarázatát nem adják. Felmerült az a gyanú, hogy készakarva gyújtották rá az idegen foglyokra a tábor, hogy így meneküljenek meg tőlük. A vizsgálat megindult.

Astra-Apollo
Mozgó, Brassó

Georg
Alexander,

a nagy német komikus megérkezett Brassóba és mátol április 2-ától személyesen lép fel az Astra-Apollo Mozgóban legjobb és legsikerültebb filmjében, a

„Házassági R. T.”-ban

Partnerei: Charlotte Susa és Hans Moser.

Monopol Ero-film.

Sirját ássa az erdélyi kereskedelemnek az osztrák és magyar importárak blokádja

**Vesztegzár alá helyezték a bécsi és pesti tranzitő-árakat is
Halomra romlik az olasz narancs és füge**

Sürgősen módosítani kell a Kompenzációs Hivatalról szóló törvényt

Temesvár, április 2.

Nem születethetik abból semmiféle jó, a mikor a nemzetközi politika kisemberek kicsinyes dolgaiba is beleszól. Sajnos, az utóbbi időben igen gyakran szól bele. Legutóbbi az ausztriai és magyarországi eredetű importárak behozatalának korlátozása ügyében tette le a garast és — megszületett a Kompenzációs (kiegyenlítő) Hivatal. Egy új intézmény, amely három hét óta működik, de ennek a huszonegyszer 24 órának bizonyára hatalmas költségekkel járó munkájából Temesvár páros gazdasági élete például egyetlen kiállított blankettát sem látott.

Ismeretes, hogy a Magyarországról és Ausztriából érkezett importárak csak a Bukarestben székelő Kompenzációs Hivatal irásos engedélyével váltható ki. A törvény, amely az új intézményt életre hívta, abból a célból szigorította meg a két dunai állammal való kereskedelmi összeköttetésünket, hogy a jövőben az Ausztriával és Magyarországgal folytatott kereskedelem Románia valutájának érdekei miatt a kiegyenlítő árucseréforralom formáját öltsse magára. A két államból hozunk exportált áruk értékét a Banca Nationalához kell a Kompenzációs Hivatal javára befizetni, hogy ez a pénztár a törvény szellemében bonyolítsa le a külföldi árucserét. A befizetési kurzust a gengionél 29.24 lejben, a schillingnél 23.52 lejben állapították meg, amikor a szabad forgalomban a pengő 20, a schilling 19 lej. Azt jelenti ez, hogy például Magyarországgal csaknem teljesen lehetetlen né tettek mindennemű kereskedelmét.

Az élet azért az importőrök és szállítók irodáiban máról-holnapra nem állhatott meg teljesen. A régebbi üzleti kötések ezrei kerültek perfektuálásra a kompenzációs pénztár felállítását elrendelő törvény életbeléptetése után is. A szerencsétlen importőr még március 6-án sem tudhatta, hogy március 7-től kezdődőleg akár be is csukhatja az üzemet és így érthető, hogy tucat számra futottak be Romániába az értékes áruval telt vagonok a két indexre tett országból a tilalmi idő után is.

Temesváron jelenleg mintegy husz vagon ilyen indexre tett importár várja a felszabadítást,

ami azonban napról-napra késik. A temesvári husvéti piacot valósággal tönkretette a vámraktárban rekedt szezoncikkkel várakozni elmaradása. Elmaradtak a husvét selyemtojások, a nyuszikák, a legújabb divat szerinti ruházati és díszművek, amelyeknek éppen a husvét ünnepek nyújtottak volna biztos piacot. Hiába, a vámhivatalban áll a munka, nincs bevétel a horribilis behozatali illetékek után, ellenben a vámraktárban visszatartott importárért a fekbért azért meg kell fizetni. Ez a tisztá haszna annak, hogy az új intézmény kivette a kereskedők zsebéből a husvét jövedelmét. A Bukarestben székelő pénztár nem ad életjelt magáról és mire majd a tőmérdek befutott osztrák és magyarországi eredetű áruk sorsa felett diszponálni fog,

a csaknem kizárólag szezonhoz kötött importár lassan kimegy a divatból...

Általános elkeseredést kelt, hogy az említett törvény a tranzitő árúknak sem kedvez.

A temesvári vámraktárban vagonok tele vannak a visszatartott németországi és olasz importárak is.

Rádásul nagymennyiségű romlandó élelmiszer is szerepel a visszatartott árúk között.

Egyik kereskedőnek olaszországi fügeje érkezett. A visszatartott áru nem tudta kivárni a bukaresti pénztár intézkedését: megromlott. A szegény károsult kereskedő kénytelen volt eladni az egész szállítást egy cikóriagyárnak. Természetesen tizedáron és még így is csak akkori kifizetésre, amikor az áru fölszabadul. Azzal természetesen nem törődik a pénztár, hogy a füge sem Ausztriában, sem Magyarországon nem terem meg. Érthető így, hogy a még gyorsabban megromló narancsszállítványok is nagy tételekben szerepelnek a visszatartott árúk között.

A bukaresti pénztár nem érdekli, hogy az olasz és német kereskedők fuvardíjat akarnak megtakarítani, amikor nem Törökországon vagy a Csendes óceánon keresztül küldik Romániába áruikat, hanem

a szomszédos Ausztria és Magyarország vasutjain. Bécsben nemzetközi fuvarlevelet állítanak ki a tranzitő árúknak is, ami azt jelenti, hogy belátható időn belül a vámhivatalok őrzetében várják a sürgős szállítványok a késedelmes elintézt.

A temesvári iparkamara és kereskedő egyesület minden lehetőséget elkövet a panaszkodó kereskedők érdekében. Kicsi-derekszámba mennek a sürgő táviratok Bukarestbe, de még válasz sem jön rájuk. Kérték, hogy állítson fel a Kompenzációs Pénztár a sürgős ügyeket gyors lebonyolítása céljából önálló hatáskörrel felruházott fiókot Temesváron. A javaslatot szintén nem méltatták figyelemre. Hiába, nagy urak a pénztár igazgatói: Cézár Popescu ipartügyi államtitkár, a hivatal kiigazgatója és egyik vezetője.

Március 7-én lépett életbe az új törvény és alig három heti gyakorlat után máris gyökeres revízióra szorult. Ez egy-magában mutatja, mennyire elhamarkodott kontár-munka.

Szemléltető példa Nagyváradról

Nagyvárad, április 2.

Ime, a kompenzációs pénztár:

Egy nagyvárad kereskedő hónapokkal ezelőtt kalapokat küldött Magyarországra,

Spanyolnáthánál

rheumatikus, köszvényes és ideges fájdalmaknál a Togal-tabletták gyorsan és biztosan hatnak. Togal nagymértékben hűgysavoldó és bakteriumölő, a baktériumok ellen gyökeresen támadja meg! Több mint 6000 orvosi vélemény! Egy kísérlet meg fogja győzni! Minden gyógyszerárban. Lei 52.

egyik tüzetfelének, aki az üres ládát, most csupa udvariasságból visszaküldte. A nagyvárad kereskedő a vasut annak rendje és módja szerint kiértécseltte, hogy címére egy láda érkezett. A kereskedő kiment a láda után a vasuti raktárba, ahol közölték vele, hogy előbb hozzon engedélyt a vámól. A vámnál előkeresték a vámraktáros jelentését, amelyben ez állott: Egy üres láda, súlya 20 kiló. A jelentést bevitték Dragici vámfőnökhöz, aki az elképdett kereskedőnek azt mondta, hogy a ládát csak úgy adhatja ki a vámhivatal, ha a kompenzációs pénztár erre engedélyt ad. A kereskedő érdeklődött a formázások iránt, mire a vámfőnök elmagyarázta, hogy kérvényt kell benyújtani a Banca Nationalához, onnan eljuttatják Bukarestbe. Ha minden jól megy, hát egy-két héten belül ott elintézik, hiszen ócska láda. Ha az engedély megjön, fizetni kell érte kilónként 2 lej vámot. S ha két héten belül elintézik, naponta 10 lej vasuti fekbért. Tehát:

Szállítási költség	136.—	Lej
Fekbér (két hét)	140.—	Lej
Vámdeklaráció	50.—	Lej
Vám 20x27	540.—	Lej
Vámdeklaráció kitöltése	10.—	Lej
Osszesen:	856.—	Lej

A láda megér összesen 200 lej. Természetesen a kereskedő nem váltja ki.

Lányrablás 130 kilós tulsullyal

Felmentették a falusi lovagot, aki titkos arájával együtt annak másfélmázsás nagyanyját is megszöktette

Marosvásárhely, április 2.

Rendkívül humoros lányrablási ügyet tárgyalt szombaton délelőtt a marosvásárhelyi ügyészség.

A vádlott Ferenczy Károly folyfalvai legény volt, aki a vádirat szerint 1931-ben, egy kellemetes nyári éjszakán, átrándult két társával Harasztkerek községbe, ott erőszakosan magával ragadta a falu egyik legszebb leányát, Gálfalvi Zsuzsikát. A vakmerő legény azonban még ennyivel sem elégedett meg, hanem a leánnyal együtt elrabolta ennek nagyanyját, özvegy Sebestyén Ferencné is.

A nőrablás a második áldozata nem kis feladat volt a vidámkedvű legényeknek, mert

Sebestyén Ferencné összesen 130 kilót nyom és mint a vármegye legkövérebb asszonya közismert.

Ez magyarázza meg azt, hogy a nőrablást előre odakészített szekérrel követték el, mert a kis alig 18 éves Zsuzsikát Ferenczy Károly az ölében is elvihette volna, de már a leány örzőjét hárman sem bírták el.

Az éjszaka ágyukból, egyszál alsóruhá-

ban, elragadott nőket Ferenczy Károly és társai egy lakatlan házba szállították és rájuk zárva az ajtót, magukra hagyták.

A vád szerint súlyosbító körülménynek tudható be, hogy a tettesek még az áldozatok kellő felöltözködésére sem hagytak időt, úgy annyira, hogy a kis Zsuzsika szinte meztelenül került a nőrablók karjai közé. Ferenczy Károly javára tudható be azonban az, hogy a leány „erkölcsére vigyázott”, mert nem csak őt rabolta el, hanem „gárdadám-ként” vitte magával a 150 kilós nagymamát is amivel elejét vette a leány jóhírnevét esetleg csorbító pletykának.

Mindez kiderült és bebizonyosodott a tárgyaláson. De bebizonyosodott az is, hogy a szemérmes Zsuzsika már azelőtt három hónappal jegyet váltott Ferenczy Károllyal s így az egész nőrablás nem tekinthető egyébnek, mint kissé talán túldévaj tréfának, amiért időközben úgy a nagymama, mint a menyasszony szívesen megbocsátottak.

A bíróság ezen az alapon felmentő ítéletet hozott.

Botrányt csaptak a szociálisták a magyar parlamentben

Budapest, április 2.

A magyar parlament új ülészakánának tegnapi ülésén viharos jelenetek játszódtak le az egységespárti és a szociáldemokrata képviselők között, úgy, hogy a Ház elnöksége Peyer Károlyt a mentelmi bizottság elé utasította.

Az ülésen a napirendi vitában Ulain Ferenc kigazda képviselő azt indítványozta, hogy vitassák meg a legfelsőbb számvevőszék jelentését, amely azt mutatja, hogy a mostani költségvetési év első felében 37 és fél millió pengős hiteltülpés történt. Ulain emiatt támadta Károlyi miniszterelnököt és azt követelte, hogy keressenek mózatokat a közvélemény megnyugtására. Létai (egységespárti) Ulain vádjait visszautasította, de a következő felszólaló, Györki Imre szociáldemokrata képviselő, elfogadja Ulain indítványait és követelte, hogy a Károlyi-kormányt helyezze vád alá.

Györki beszédét a jobboldal élénk derült-séggel és zajjal fogadta, majd széleskörű vita fejlődött, amelynek során Simon egységespárti képviselő közbeszólására Peyer Károly így vágott vissza:

— Hallgasson, mert megszelleztetem a parlamentet!

A napirendi vita viharai azzal végződtek, hogy a Ház többsége Ulain és Györki indítványait elvetette. Simon azonban személyes megtámadtatás címén szót kért és visszautasította Peyer vádjait, Peyer pedig így replikázott:

— Ismerjük ezt az önérzetes hangot! Egyszer már mentelmi elé kerültem, mert Dréhr Imrét elsőnek neveztem miniszterelnöknek.

Az 1 lejes

NÉPUJSÁG

árúsítása kitűnő kereseti lehetőséget nyújt

Munkanélkülieknek, keresetnélküli kisiparosoknak, kistelepítésű nyugdíjasoknak!

Lapárúsítókat keresünk az ország minden nagyobb községében és a városokban. A kik rendszeresen akarnak foglalkozni a Népujság árúsításával, irjanak levelet az alábbi címre:

NEPUJSÁG

kiadóhivatala, Brassó, Str. Regele Carol 56-58. (Brassóiak személyesen is jelentkezhetnek reggel 8-10 óra között.

APRILIS 4.

BRASSO

„Modern Mozgó”

Telefon 518

Ma, szombaton és vasárnap a legjobb német éneklő és beszélő vígjátékláger

Siegfried Arno és Verebes Ernő-vel

„Egy orrhosszal előnyben”

Magyar feliratok.

(UM EINE NASENLÄNGE)

Magyar feliratok.

Vasárnap d. e. 11 órártól nagy MATINÉ 10 és 15 lei

„Schuberts Frühlingstaum” Német operette: Gretl Thelmer és Siegfried Arnoval.

Következő műsor: „Weekend im Paris” Else Elster, I. Falkenstein, Walter Steinbech-el.

JÖN: „SANGHAI EXPRESS” Marlene Dietrich és Anna May Wong-al.

B. L. 3. OLDAL

Amerika dollárja

Amerika gazdaság-politikája hajszál-
ra ugyanazonos Európa államainak gaz-
daság-politikájával. Minden állam ma
nem akar egyebet, mint eladni ugyan-
akkor, amikor senkitől semmit venni
nem szeretne. Az elzárt államok határai
mögé betörni! — ez a gazdaság-politikai
jelszó s ennek érdekében agyalják ki
azokat a torz rendszabályokat, amelyek
ma a dolgozó embert és a töprengő tö-
két nap-nap mellett fejbeköltintik. —
Angliának az a sakkuzása, amelyet
az ősszel — máról holnapra — döbbe-
netszerűen véghezvitt és amely alkalom-
mal pénzének aranyfedezetét elvetette,
hogy pénzt megrohanhassa és így áru-
ját konkurencsképp tegye: Amerikát
is meggondolkoztatta.

Ennek a felelősségnek eredménye
a februárban megszavazott Steagel Glass
Bill. Ez a törvény kimondja, hogy az
amerikai pénznek ezentúl ne 67, hanem
csak negyven százalékos aranyfedezete
legyen. Sőt továbbmegy és megengedi,
hogy a maradék fedezetet a jegykibo-
csájtó bank ne áruváltókban, hanem
kincstári váltókban és egyéb „értékpapi-
rok” szolgáltassa. A Steagel Glass
Bill valójában nem egyéb, mint adagolt
infláció. Egy dózis infláció! Nyilvánvá-
ló, hogy az a pénz, amelynek nem hat-
vanhat, hanem csak negyven százalék
most már az aranyfedezete, nem érhet
annyit, mint amennyit a hatvanhat szá-
zalékos aranyfedezettel rendelkező
dollár ért és különösen nem érhet any-
nyit, mint abban az időben, amikor a
dollárnak nem kincstári váltók és egyéb
„értékpapírok” hanem áru-váltók vol-
tak további fedezetei.

Amerika erre a valuta reformra azért
kényszerült:

- 1., mert nem tudott már annyi áru-
váltót kapni, mint amennyit pénzének
fedezetéhez kellett. Az üzleti forgalom
erősen megcsappant és így az üzleti for-
galom nem adott fedezetet céljaira al-
kalmas elegendő mennyiségű váltót sem,
- 2., mert a defláció és a mesterségesen
fenntartott hitelkorlátozás mellett ipari
és gazdasági élete teljesen elernyedt.
Több pénzt kellett forgalomba bocsátja-
ni, hogy a bankok a termelő rétegeknek
nagyobb mennyiségű és olcsóbb kamato-
zású pénz mellett nagyobb és több hi-
telt nyújthassanak s
- 3., mert csak az értékében leromlott
pénz produkálhat olyan olcsó termelést,
amelynek segítségével előállított áruk a
világpiacon konkurencsképes árakkal
megjelenhetnek.

Az első két ok és indok: a nyilvános-
ság előtt, bevallottan szerepelt is, mikor
Amerika a Steagel Glass Billt megsza-
vazta. A harmadik okra csak most lehet
következtetni, most, amikor Amerika el-
határozta, hogy akár csak Anglia, az
aranystandardról véglegesen letér.

Amerika még Laval washingtoni látó-
gatása alkalmával is szolidáris volt a
francia deflációs- és aranypolitikával,
sőt, mint a Steagel Glass Bill megszava-
zása alkalmával nyilvánvalóvá lett, La-
vallon titkos megállapodást is kötött,
hogy a hitelezés lehetőségeit nem kényi-
ti és a kamatokat nem mérsékli. Közben
Amerika rájött arra, hogy a prosperity
mindaddig csak fantom és álom, amíg a
pénz a bankok tresszortjaiban fekszik és
hiába az az irdatlan mennyiségű arany,
amellyel rendelkezik (a világ egész
aranykészletének negyvenegyszázaléka
még mindig az Amerikáé), ha közben
pogárai élni és megélni nem tudnak. A

prosperitynek egyetlen módja a munka,
a munkát pedig csakis az eladott terme-
lés eredménye honorálja. Amerika el
akar adni és úgy képzelte, hogy eladni
csak abban az esetben lehet, ha annyi
pénzt és olyan olcsó pénzt ad a termelő
kezébe, amellyel az a világpiacon ver-
senyárrakkal jelentkezhet.

A hitelbőség azonban nem jelentette
egyben azt is, hogy a világ fogyasztá-
sában Amerika most már termelékenysé-
gének és felkészültségének megfelelően
résztvehet. Még a sok és olcsó pénz sem
tudta a termelés eredményének árait
ugy levern, hogy azzal a leszegénye-
dett fogyasztó élhetett volna is.

Az, hogy az Amerikai bankok a Stea-
gel Glass Bill óta könnyebben és olcsóbb-
ban hiteleznek, csak annyit hozhatott,
hogy az amerikai gyáros ugyancsak hi-
telezni tud és olcsóbb kamatot számíthat
hitelezései után. Ezek az eredmények
mindössze százalékok, töredékek és szá-
mot nem tevő engedmények. A termelés
eredményének, az árunak, huszonöt-
harmincszázalékkal olcsóbbnak kell
lennie, hogy az amerikai ipar az euró-
pai és általában a nemzetközi piacokon
az egyes államok vámaival és ezenfelül
— az orosz és az angol dumpinggel meg-
tudják birkózni. Az angol font — erre
mutattam rá tegnapi írásomban — lega-
lább huszonöt százalékkal olcsóbban tud
ma árulni, mert pénzt a piac legalább
huszonöt százalékkal leértékelt. Ame-
rikának tehát, ha úgy az irreális orosz,
mint a kapitalista szempontból irreális
angol árukkal fel akarja venni a ver-
senyt, legalább ugyancsak huszonöt szá-
zalékkal olcsóbban kell termelnie. A

huszonöt százalékkal olcsóbb termelés
nemcsak azt jelenti, hogy veri a kon-
kurenciát, hanem azt is, hogy az ipari
áru ilyen ár mellett nagyon közelített és
szinte már össze is érkezett az agrár-
termények letaposott áraival. A krízis
magya, — ezt ma már mindenki tudja!
—, hogy az alacsony értékeket termelő
agrárius nem tudja megvenni a magas
áru ipari produktumokat. Egy ilyen va-
luta-rombolás huszonöt százaléka na-
gyon közel hozná végre az ipar és az ag-
rár-termelés eladási értékeit. Talán any-
nyira közel hozná, hogy még — és már-
is! —, cserélhetnének is.

Éppen ezért el szabad hinni és el is
kell hinni a husvéti tőzsde-pánik ár-
jegyzését.

A dollár nem azért esett, mert a mai ma-
nőver úgy kívánta, hogy essék, hanem
azért, mert annak az amerikai pénznek,
amely ma csak negyven százalékos
aranyfedezetű, máris kevesebb az érté-
ke, mint annak előtte volt és az a dollár,
amely alól az aranyat teljesen ki akar-
ják vonni, legalább is huszonöt-har-
minc százalékkal kevesebbet ér majd,
mint amennyire még ma becsülik.

Amerikának — ez egészen logikus! —,
sokkal előnyösebb lesz a helyzete, ha
pénzt ugyanugy leromlasztja, mint
ahogyan Anglia tette, mert amíg Anglia
elavult termelési rendszerével és ilyen
leértékelt pénz mellett a világpiacon
boldogul, addig Amerika az ugyancsak
lerombolt értékű dollárral, de racionaliz-
ált és modern termelési rendszerével
még az előrefurakodott angol konkur-
renciát is le tudja teperni.

És mindkét állam a nemzetközi piac

versenyében azért kap majd még ezen-
felül is előnyt és pozíciót, mert adósság-
mentesen áll majd az adósságokban el-
merülő államok között. Sem Angliának,
sem Amerikának nem kell az az arany-
mennyiség tovább, amely eddig valutá-
ját fedezte és támogatta és visszafizethe-
ti kölcsöneit, megfelelhet a francia
aranyelvonási machinációknak úgy,
hogy Franciaország minden aranyát (és
esetleg a világ minden aranyát!) tezau-
rálva, itt marad kincse trónusán árván
és elhagyottan.

Amerika az utolsó előtti stáció!

Ha igaz az, hogy Amerika az aranyfe-
dezetű pénzről letér, utána és utóljára
csak Franciaország következhetik. Azt
hogy Amerika az aranystandardot oda-
hagyja logikusnak kell tekinteni és ép-
pen ezért logikus az a további elgondo-
lás is, hogy utolsó stációján Franciaor-
szágnak is fel kell hágnia arra a Kálvá-
riára, ahova az emberiséget és a világot
immár tizennyolcadik esztendeje magá-
val vonszolja.

Ha ez a halódó gazdasági rend még
menthető, vagy ha legalább is halódása
még elodázható, úgy az aranytalan pénz
feltétlenül meghosszabbítja életét addig,
amíg a verseny trükkje és rabuliztiká-
ja újabb árromboló pénzügy-technikai
módszereket ki nem talál.

Az aranytalan pénz egy-két esztendő-
re megnyugtathatja a rohamot és meg-
csendesítheti a lázt, akár a kinin, amely
a maláriát is meggyógyítja, ha — bősé-
gesen adagolják.

Egy bizonyos: az aranytalan pénz or-
vosságából bőséges adagokat kapunk
majd.

Halász Sándor.

„Az amerikai, angol és francia közvélemény engem tagadhatatlanul félrevezetett Magyarországot illetőleg”

Masaryk feltűnéstkelő nyilatkozata
egy angol lapban

London, április 2.

Masaryk, a csehszlovák köztársaság el-
nöke, tegnap hosszabb interjút adott az
egyik nagy angol lap tudósítójának. Ma-
saryk hangoztatta, hogy Csehszlovákia
békében akar élni Európával és észszerű-
gazdasági szerződéseket akar kötni Ausz-
triával, Magyarországgal, Jugoszláviával
és Bulgáriával. Ezek a gazdasági szerző-
dések remélhetőleg meg fogják javítani
az európai kisenemzetek viszonyát.

Attérve speciálisan a magyar helyzetre,
Masaryk elismerte, hogy valamennyi ál-
lam között Magyarország szenvedett a
legtöbbet a világháborúban.

Ezután a Dunakonföderációról beszélt
és kijelentette, hogy úgy tudja, hogy a

magyar közvélemény egyrésze ellenzi a
tervet, azt gondolván, hogy, amennyiben
azt elfogadná, úgy bizonyos politikai kü-
vetelésekről mondana le.

Ezzel szemben hangsúlyozza Masaryk,
hogy a dunakonföderációs tervben nem
politikai, hanem gazdasági megállapodás-
ról van szó, politikai kérdésekről legfel-
jebb ha később beszélhetnek.

Egyáltalában nem vagyok ellensége
Magyarországnak, mintahogy azt állít-
ják rólam egyesek — jelentette ki ezután
Masaryk. — Az amerikai, angol és fran-
cia közvélemény engem tagadhatatlanul
félrevezetett Magyarországot illetőleg.

Végül azt bizonyította Masaryk, hogy
a Dunakonföderáció nem németellenes.

Kiüldözték a rádiót, a magyar napilapokat és végül a tagokat is egy bánsági kisközség magyar gazdaköréből

A dettai csendőrmester nemcsak rádiótartási, hanem rádióhall-
gatási engedélyt is követel a partosi gazdakörtől — A csendő-
rnagy ur parancsa szerint az esti órákban szigorúan tilos
a gazdakör látogatása

Temesvár, április 2.

A legújabb bánsági csendőrbatalítás
a dettai járás Partos nevű községében
történt. Az áldozat ezuttal nem második-
rendű kisebbségi ember, hanem egy

ántántállam halhatatlan zsenijének
minden korok egyik legragyogóbb ta-
lálánya, a — rádió.

A bánlakai csendőrmester Partoson in-
dexre tette a rádiót és hogy a felhábo-
ritó kulturbotrány a világot se legyen
elsimítható, résztvevő annak megrendezé-
sében a dettai járási csendőrmester, sőt
az Isten háta mögötti helységbe elve-
tődött inspekciós csendőrnagy is.

A nem érdekeltelen eset részletei a kö-
vetkezők:

Partos kisközségnek (Temes megye, dettai
járás) 1600 lakosa van, akik közül negy-
ven százalék magyar. A maroknyi par-
tosi magyarság egy Koppány Rezső nevű
lelkész nyugalombavonult gazdatiszt ve-
zetésével néhány év előtt példásan meg-

szerveződött. A Kolozsváron székelő Er-
délyi Gazdasági Egyesület égisze alatt
1928-ban megalakította a maga Gazda-
körét. A kör alakulását előbb a kolozs-
vári, majd a temesvári törvényszék is el-
ismerte, így a szerény partosi jogiszemély
működésének nem volt semmi törvényes
akadálya. Működött is kitűnő sikerrel.
Könyvtárat létesítettek, rádiót szereltek
fel a kör helyiségében és a partosi jo-
személy olyan népszerű lett, hogy a kis-
község földművelő magyarsága nem a
korcsmának, hanem a gazdakörnek lett
mindennapos vendége.

A partosi magyar gazdakör rádiója,
könyvtára és újságjai körül kialakult
csendőletnek rövidesen irigye támadt. A
bánlakai csendőrs vitéz őrmesterét bizo-
nyára zavarta az esti időben Partoson
felhangzó rádiószó, mert rejtőn fel-
jelentést fogalmazott, aminek az lett a
következménye, hogy Partosra vonult a
kerületi parancsnokságról egy csendőr-
nagy és

szigorúan megtiltotta, hogy a gazdák
esténként a kör helyiségét látogassák.

Valószínűleg úgy gondolkozott, hogy a
partosi magyarok a rendelet után éjjel
fognak a földdel bibelődni és dologidő-
ben hallgatják majd a rádiót.

A szigorú rendeletet egy héttel később
újabb csendőrségi intézkedés követte. Ez-
uttal a dettai járási csendőrmester szál-
lott ki Partosra és egyenesen a gazdaköri
rádió ellen intézett vitézi támadást.

— Van-e engedély? — csattant fel elől-
járójában hivatalos szigorral. A vezetők
először a szigorú parancsra az elő-
írás szerinti engedélyt, mire az őrmester
ur még szigorúbb lett:

— Ez csak a rádiótartási engedély —
csattant föl —. Hol van a rádióhallgatási
engedélyük?

— Mit, olyan nincs? Szereljük le azon-
nal ezt a hűvány rádiót, amíg jól van
dolguk!

A parancs parancs, — partosiak en-
gedelmessé váltak. Közben azonban a min-
denható őrmester észre vette, hogy ma-
gyar napilapok is vannak a kör olvasó-
jában.

— Milyen egyesület ez? — kérdezte.
— Politikai kör, vagy gazdakör? Hát ha
gazdasági egyesület, hogy meresszélnek
maguk itt politikai lapokat olvasni? Ebb-
ben a helyiségben meg ne lássak többet
efféle újságokat!

A partosi magyarok elkeseredett pa-
naszaira egyelőre még csak kisebbségi
részről figyeltek fel. A Magyar Párt te-
mesvári tagozata és a Bánsági Magyar
Gazdasági Egyesület haladéktalanul meg-
tette a lépéseket a kerületi csendőrpá-
rancsnokságnál és a megyei prefektusnál
az elnémitott partosi gazdakör, rádió és
magyar napilapok kulturbotrányának
haladéktalan orvoslása érdekében.

n.

ÚJ NŐI DIVATSZALON

VALLAL:

ANGOL és
FRANCIA
MUNKÁT

ELISMERT LEGJOBB
LEGSZEBB
KIVITELBEN

LEGJUTÁNYOSABB ÁRAKON!

KERES ELSŐRANGU SZAKMUNKÁSOKAT!

KRAUSZ DORA
Brassó, Közép-u. 36.

A B C utasok részére

A: Ha Budapestre jön, szálljon
meg a dunaparti elsőrangú
„BRISTOL”-szállodában,

B: mert olcsó áron nyújt min-
dent: szép szobát, kitűnő el-
látást és szórakozást, hisz
ugy a délutáni teánál, mint
az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitű-
nő ellátással) — a szoba fek-
vésétől függően — már napi
12 pengőért kaphatja.

KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI
KACSKA SÜTEMÉNY GAGEL KENYÉR

Hírek

— AMIKOR A FELPEREST MEGTAP-
SOLJA A TÁRGYALÓTEREM HALLGA-
TÓSÁGA. Tudósítónk jelenti: A jelenté-
kelen büntetőpernek tömegében szinte észre-
vélenül zajlott le csütörtökön délelőtt a
kolozsvári törvényszék előtt egy bajba-
jutott munkanélküli tárgyalása. Kecskés Mi-
hály már két éve minden kereset nélkül
ténfergett Kolozsvár utcáin, amikor az a
mentőőtle támadt, hogy ismeretséget köt
az utca lányával és azok révén próbál
megmenekülni az éhhaláltól. Nemsokára
ezek a szerencsétlen lányok azon vették
észre magukat, hogy ahányszor Kecskés
náluk jár, mindig eltűnik palamí a holmi-
jukból. És így négy jelzéses futott be
egyszerre a rendőrségre. Kecskés Mihály
ellen, majd még egy, az. elyben F. Nicolae
gyalogosági hadnagy tett panaszt, hogy
Kecskés több értéktárgyat emelt el tőle.
A vizsgálat befejezése előtt befutott a ha-
todik jelzéses is Kecskés háziasszonyá-
tól, akinek félhónapi házberrel maradt el.
Kecskést letartóztatták és most került az
ügye főtárgyalásra. A valamikor jobb na-
pokát látott ember nem is tagadta, hogy
lopott, de azzal védekezett, hogy éhes volt.
A tárgyalást vezető elnök egyenként fel-
tette a kérdést az összes károsultakhoz,
hogy kiadják-e Kecskés megbüntetését.
A négy leány nem kívánta, a háziasszony
azonban ragaszkodott kárának megtéríté-
séhez. A legnagyobb feltűnést a hadnagy
kijelentése keltette, aki szintén nem kíván-
ta Kecskés megbüntetését, azzal az indo-
kolással, hogy ő is tudja, mit jelent a nél-
külözés, hiszen hónapok óta nem kapott
fizetést. Az emberséges katonatisztet a tár-
gyalóterem közönsége melegen megtapsol-
ta, amikor a bíróság kihirdette, hogy Kec-
skés Mihályt felmentti a vád következmé-
nyei alól.

— IDŐJÁRASJELENTÉS. Budapesti táv-
távozók: A Meteorológiai Intézet jelentése
szerint déli légáramlás mellett jobbára borult,
esőre hajló idő várható.

— Felmentették az államellenes izga-
tással vádolt gyógyszerészt. Tudósítónk
jelenti: A temesvári törvényszék most
tárgyalta Ujságh Béla németszentpéteri
gyógyszerész ügyét, akit államellenes iz-
gatással vádoltak. A felmentő Streng Józ-
sef németszentpéteri kormármos volt, aki
azt állította, hogy helyiségében Ujságh
Béla kijelentette volna, hogy a Bánság
nemsokára megszabadul a románoktól, a
kik nem tettek egyebet, csak magas adó-
kat vetettek ki az emberekre. A tár-
gyaláson az összes tanúk igazolták, hogy
Streng a feljelentést bosszúból tette. A
törvényszék a megvádolt gyógyszerészt,
Gyulay János dr. ügyvéd védőbeszéde
után, felmentette.

— LEGENYKEDIK AZ ELCsapOTT
RENDŐR. Csíkszeredából jelenti: Giurgiu
Pascu rendőr, akinek felesleges hatóságai nem-
ség utilapot kötöttek talpára, özv. Farkas Ist-
vanné csíkszeredai kormájában csúnyán ös-
szesverte Tódi József napzasmóst, majd a
kormármosnának rontott, akit csak vendégei
mentettek meg szorult helyzetéből. A rendőr
ur, úgy látszik, nem tud belenyugodni a civil
életbe s így módon akarja kiélni magát, noha
a rendőrségtől is ilyen ügyek miatt menesztet-
ték.

— JÁTSZÁS KÖZBEN KUKORICASZEMET
NYELT ÉS MEGFULLADT EGY HÁROM-
ÉVES KISLÁNY. Érsekujaúrról jelenti: An-
dód községben Veszeli László pékmester pék-
műhelyében a padlón kukoricát szarított. Köz-
ben a szomszédok több gyermek jött át, akik
a pékműhelyben játszottak. A pékmester fele-
sége valami okból bement a műhelybe és azt
látta, hogy az egyik kis leánygyermek az
egyik liszteszsákon fekszik mozdulatlanul. Azt
hitte, hogy alszik és fel akarta ébreszteni, csak
akkor vette észre, hogy a kis gyermek halott.
A pékmesterné értesítette a gyermek szüleit,
akik dr. Szántó orvoshoz futottak. Az orvos
azonban már csak a beállott halált konstatál-
hatta. A gyermek, aki Kiss Irma három éves
leánykával azonos, játék közben a szájába
vette a kukoricaszemetet, amelyből egy szem
a légzőcsövbe szaladt és a gyermek attól ful-
ladt meg.

— VIZET KERESTEK ÉS ARANYAT TA-
LALTAK EGY NEMETORSZÁGI FALUBAN.
Allendorf, kis németországi falucskában Lud-
wig Koch régóta gyógyforrások és ércek után
kutatással foglalkozott. Már a múlt években
sikerült neki különböző gyógytartalmu forrá-
sokat varázsvesszejével felfedeznie, amelyek
mindegyikéről a szakemberek megállapították,
hogy valóban gyógyhatásuk és rádiumtartal-
lammal bírnak. Ezek a sikerek Ludwig Kochot
arra birták, hogy tovább kutasson gyógyfor-
rások után. E kutatásai során az elmúlt na-
pokban a falucska közelében levő hegyen va-
rázsvesszeje segítségével megállapította, hogy
a talaj erősen aranytartalmu. A tüzesebb
vizsgálat azután megállapította, hogy a talaj
tonnánként 30—500 gramm tiszta aranyat tar-
talmaz, ezenkívül értékes érceket is, mint man-
gánt és ezüstöt. A nagyjelentőségű felfedezés
nyomán máris akció indult meg, hogy az
aranytartalmu eret értékesítsék.

Új távolsági rekord a repülésben

Mollison angol repülő új távolsági vi-
lágrecordot állított fel, amikor a London
és a délafrikai Fokváros közötti távolsá-
got 4 nap, 17 óra alatt tette meg. A bravu-
ros repülőtúra halesettel végződött, mert
a fokvárosi repülőtéren Mollison fogad-
ására olyan hatalmas tömeg gyűlt ös-
sze, hogy a gép nem szállhatott le s e
miatt Mollison megfordult és a tenger-
parton kísérelte meg a leszállást.

A gép a kedvezőtlen terepen pozdorjá-
vá tört, bár Mollison csak könnyebb sé-
rülésekkel uszta meg az új repülési vi-
lágrecord finálját.

— VELETLENUL LEÖTTE JÓ BARÁT-
JÁT. — HAT HÓNAP. Székelyudvarhelyről je-
lenti tudósítónk: 1932. január 26-án megren-
dítő szerencsétlenség történt Parajdon. Két fia-
tal ember: Kovács Sándor 21 éves és Nagy Józ-
sef 17 éves parajdi lakosok, — akik különben
testi-lelki jó barátok voltak, — egy kalákába
menet betértek a sóbánya-ór lakásába. Az ór
revolverét, — amely az asztalon hevert, —
Kovács Sándor a kezébe vette és nézegette. Az
ór figyelmeztette, hogy tegye le, mert meg van
töltve. Kovács azonban csak tovább is mata-
tott a revolverrel, mely, hogy, hogy nem, el-
sült és az ajtónál álló Nagy Sándort fején ta-
lálta, aki nyomban kiszenvedett. A törvény-
szék Kovács Sándort gondatlanságból okozott
emberölés vétségéért hat hónapi fogságra ítél-
te, amibe ez bele is nyugodott, tekintve, hogy
egy jó barátja halálának volt akaratlanul is
okozója.

— AKI VASDORONGGAL „ORVOSOLJA”
AZ ELLENTÉTEKET. Dicsőszentmártonból je-
lenti: Véres verekedés színhelye volt a napok-
ban a hosszúszerű Binder-féle malom. Hajós
József segédmunkás, aki a malom Schwartz
Károly nevű gépészével már néhány nap óta
feszült viszonyban van, a munka befejeztével
megleste haragosát s egy vasdoronggal hata-
mas ütést mért rá. Az ütést célzatosan a gé-
pész vállait érte, aki szembefordult támadó-
jával. A gépész lélekjelenlété annyira megza-
varta Hajóst, hogy a dorongot is elejtette. Az
időközben kivonult csendőrség őrizetbe vette
a merénylőt, míg a súlyosan sebesült gépész
a balázsfalvi kórházba szállították.

— ISMÉT ÁRADÁSSAL FENYEGET A KÜ-
LLŐ. Dicsőszentmártonból jelenti: A vá-
ratlan időváltozás következtében a Küküllő
medre annyira megtelt, hogy kiöntéssel fenye-
geti a folyó környékét. A szennyes áradat fel-
színén óriási jégtáblák usznak. Dicsőszentmár-
ton helyzete egyelőre nem veszélyes, mert a
víz szabad lefolyását akadályozó jégtörleszo-
kat mindenütt felrobbantatták. A Küküllő vi-
ze így is mintegy 60 centiméterrel emelkedett.
A hatóság állandóan felkészültségben van,
hogy esetleges nagyobb veszélynek elejét ve-
gye.

— MAROSVÁSÁRHELYI BETÖRŐK FÖ-
LÖTT ITÉLKEZETT A SZÉKELYUDVARHÉ-
LYI TÖRVÉNYSZÉK. Tudósítónk jelenti: A
mult év július 14-én történt, hogy Tamás Ti-
hor 30 éves marosvásárhelyi asztalos Stern Józ-
sef 25 éves, ugyancsak marosvásárhelyi kő-
műves társaságában, korán reggel, amikor az
emberek már a mezőn dolgoztak, betört Gálfi
Béni kibédi lakos házába és onnan 1146 lejt
és különböző házi kellékeket vittek magukkal,
melyeken később megosztottak. Az udvarhelyi
törvényszék Tamás Tibor felett még 1931. no-
vemberében ítélkezett, amikor is ezt 1 évi börtö-
nre és politikai jogainak 3 évre való felfüg-
gesztésére ítélte, betöréses lopás büntette mi-
att, míg tettéstársát, Stern Józsefet, csak ké-
sőbb lehetett kézre keríteni, aki felett március
hó 30-án ítélkezett a törvényszék és a főtár-
gyaláson ugyancsak betöréses lopás büntette
miatt 10 hónapi börtönrre és politikai jogainak
3 évre való felfüggesztésére ítélte. Az ítélet
jogerős.

— A BELGRADI JOGHALLGATÓK KE-
VESLIK TANÁRAIK SZÁMÁT. Belgrádból je-
lenti: Az itteni egyetem jogi karán legut-
óbb lepassztották a tanárok számát. A hall-
gatók emiatt tegnap tüntetést rendeztek, ame-
lyen tiltakoztak a professzorok létszámának
csökkentése ellen.

— KUN RICHÁRD LEMONDÁSÁT
CSAK FELTÉTELESEN VETTE TU-
DOMÁSUL A TEMESVÁRI KERESKE-
DŐK TÁRSULATA. Tudósítónk jelenti:
A Kereskedők Társulatának tegnapi ülé-
sén felolvasták Kun Richárd —nök le-
mondó levelét. Kun Richárdot a bíróság
tudvalevőleg egy fekete-száz-tárgyalásból
kifolyólag elítélte. A Kereskedők Társu-
lata most elhatározta, hogy, mielőtt Op-
reánál történt, Kun Richárd lemondását
is csak feltételelesen veszi tudomásul, illet-
ve annak tudomásulvételét felfüggesztik.

— FIATALOK TANÁCSADÓJA, szerelmi
levelező. Kiegészítve a társaság illemszabá-
lyaival. Bélyeg-nyelv, virág-nyelv, stb. Küld-
jön be utalványon vagy bélyegben 35.— Lejt
és portmentesen küldi a Brassói Lapok
könyvtálya.

— IV. KÁROLY EMLÉKET UNNEPELTÉK
TEGNAP A MAGYAR LEGITIMISTÁK. Bu-
dapestről jelenti: A Magyar Férfiak Szent
Korona Szövetsége pénteken este IV. Károly
király halálának évfordulóján, emlékgyűlést
tartott, amelyen gróf Apponyi Albert hosszabb
beszédben emlékezett meg a tragikus király
sorsáról. Az emlékgyűlésen a legitimisták
nagy számban vettek részt.

— ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a
címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap va-
rtatlan expedíálása érdekében gondolkodja-
nak idejében a lejárt előfizetés megújításáról
s ha akár póstán, akár megbízottunk útján
megújították az előfizetést, figyeljék meg,
hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a
címkén.

— ELITÉLTÉK A GONDATLAN ANYÁT.
Tudósítónk jelenti: Simó Dénesné szül. Fülöp
Rózália 35 éves szentmihályi lakos 1932. ja-
nuár 28-án este 7 óra tájban átment a szom-
szédban lakó szüleikhez kovács kőrni kölesön
és a két kis gyereket, a 3 éves Albertet, és az
5 éves Dénest elmenetle előtt lefektette és az
ágyban betakarva hagyta. Míg az anya oda
volt, egy darab szén beleesve a platten alatt
levő gyálforgácsba, azt meggyújtotta, miáltal
a szobában iszonyu füst keletkezett. A füstöt
a szomszédok észrevették és a két kis gyerme-
ket még élve kimentették ugyan, de a kiseb-
biket, Albertet, a füst már annyira megmér-

gezte, hogy rövidesen meghalt. Az udvarhelyi
törvényszék Simó Dénesné gondatlanságból
okozott emberölés vétségéért 1000 lej pénzbün-
tetésre ítélte jogerősen.

— MEK HALT EGY KULÖNC GAZDAG
OROSZ, AKI NŐI MOSOLYOKAT GYUJ-
TOTT. A különö emberek, különösen ha azok
még ezenfelül gazdagok is, sok mindennel rá-
érnek foglalkozni. Ezek közé a különö gaz-
dagok közé tartozott egy a napokban Szófiá-
ban meghalt Szernov nevű gazdag orosz em-
ber, aki egész életét anank szentelte, hogy
fényképek segítségével megörökítse a legszebb
női mosolyokat és azokat összegyűjtse magá-
nak. Szernov gyűjteményében több, mint
négyezer csinos nő mosolya van elraktározva,
a legpéldásabb rendben és gyűjteményében a
legkülönbözőbb országok, fajok és népek van-
nak képviselve.

★ KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS. Felejthe-
tetlen, drága jó gyermekünk, Ernő halála al-
kalmával megnyilatkozott részvértét minden-
kinek ez uton is hálás és őszinte köszönetet
mondunk. A bánattól összetört id. Bisztritsá-
nyi család. (e)

— JÓL SIKERÜLT MÜKEDVELŐ ES-
TÉLYT RENDEZETT AZ UJTUSNÁDI GAZ-
DAKÖR. Tudósítónk jelenti: Az ujtusnádi
gazdakör a napokban jólsikerült műsoros
táncestélyt rendezett, amelynek bevételét a
gazdakör fejlődésére fordították. A mulat-
ságon nagyszámu közönség jelent meg, amely
a legjobb hangulatban a késő éjszakai órá-
kig maradt együtt. Az estélyt április 3-án,
vasárnap este megismétlik.

— EGY BRASSÓI NAGYASSZONY HA-
LÁLA. Ma délután temették el Brassóban,
impozáns részvét mellett, a bolonyai római
katolikus temetőben lévő családi sírboltba
özv. Tutsek Károlyné szül. Kiss Emilia ur-
nőt, aki 82 évet meghaladó életében a jóság
és szeretet erényeit gyakorolta. Az elhunyt-
ban dr. Tutsek Géza orvos és Tutsek Jenő
kereskedő édesanyjukat, özv. Tutsek Gyula-
né, szül. Verász Beatrix anyósát, Tutsek Ilon-
ka és Pirocska operabékesnőket, Tutsek Károly
erdőipari tisztviselőt, Raátz Elemérné, szül.
Tutsek Irénke, Tutsek Jenő és Tutsek Olivér
banktisztviselőket nagyanyjukat gyászolják.
Tutsek Anna, a kiváló író, unokahuga volt
a brassói nagyasszonynak, az erdélyi ör-
ménység ez egyik legnemesebb jellemű nő-
alakjának.

— PÉKMÜHELYBEN SÜTÖTT HAZIKÉ-
NYERRE NEM KELL KENYÉRBÉLYEG. Ma-
rosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A marosvá-
sárhelyi törvényszék pénteken délelőtt hozott
íráletet több sütőiparos ügyében, akik azért
kerültek a vádlottak padjára, mert a háza-
asszonyoktól sütés végett hozott kenyérre
nem ragasztottak kenyérbélyegvet. A törvény-
szék a pékeket felmentette a vád alól, mert
megállapította, hogy amennyiben a házi-
kenyeret a pékek délelőtti 9 és délutáni 3 óra
között sütik meg, a kenyérbélyeg alkalmazá-
sa nem kötelező. Az elvi jelentőségű döntés-
nek is felfogható ítélet nagy megnyugvást
keltett, mert régi sérelmet és bizonytalansá-
got tisztázott végre.

— KOSZORUMEGVÁLTS. Néhai özv.
Tutsek Károlyné emlékeztére koszorúmegvál-
tás címén Szele Béla dr. 500 lejt adományozott
a Magyar Párt munkanélküli segélyakciója ja-
vára.

★ A BRASSÓI REFORMATUS LEÁNY-
SZÖVETSÉG a szászvárosi református árva-
ház javára folyó évi április hó 3-án délután
6 órakor a református templomban vallásos
estélyt rendez a következő műsorral: Kezdő-
ének. Ima. Énekel: Bálint Lili, orgonán ki-
séri Adorjani Dezső. Verseiből felolvas: Finta
Z. Hegedűl: Graef Jenő, orgonán kíséri: B.
Hübner Margit. Előadás aktuális dolgokról,
tartja: Halász Gyula. Énekel: Opra Zoltán,
orgonán kíséri: B. Hübner Margit. Verseiből
felolvas: I. Szemlér Ferenc. Záróének. Áldás.

★ A BRASSÓI VASUTASOK OTTHONA
és Temetkezési Egyesülete április hó 17-én,
vasárnap délután 3 órakor tartja évi rendes
közgyűlését, Zsák-utca 2. szám alatti saját
helyiségében. Az egyesület tagjait ezuton hív-
ja meg az elnökség. (e)

Egy jó cipő

sosem drága

vásároljon

csak

„FILT”

luxuscipőit

Gyári lerakat

BRASSÓ, KAPU-U. 36.

EREDETI GYARI ARAK

APRILIS 4.

TAVASZI
SZÖVET-
UDONSÁGOK!

Maradékárusítás!

CREP DE CHINE
PARTI ELÁRUSÍTÁS
(Csak 1 hétp)

MAR

104 lejtől

VESTIS-NÉL

BRASSO, LENSOR 26 sz.

B. L. 5. OLDAL

Orosz ur nyilván postafőnök akar lenni...

Brassó, április 2.

A B. L. szerkesztősége ma arra a kellemetlen meglepetésre ébredt, hogy — nincs postája. Az az emberünk, aki azzal van megbízva, hogy a brassói postahivatalnál bérlet fiókunkból elhozza olvasóink leveleinek napi garmedáját, üres táskával tért vissza és azt jelentette, hogy a postafőnök — üres és a leveleket majd a két óra múlva induló rendes postai kézbesítő fogja elhozni.

Rövidesen megtudtuk, mi az oka annak, hogy a postafőnökünk ma — távolgott és a postai levélszétosztók nem osztották be fiókunkba leveleinket. Tegnap este volt és elmulasztottuk a postafőnök bérleti díját befizetni. Másodikán reggel tehát — már nem volt postánk.

Tény az, hogy van egy rendelet, amely kimondja, hogy a postafőnök bérleti díját elcséjén kell kifizetni. A kinos pontosság mögött azonban, amellyel a rendeletet most a gyakorlatban alkalmazzák, lényegesen kevesebb áll, mint hivatali kötelességtudás és az úgynevezett „szabály — szabály!” — vállvonogatása. Emögött csak kellemetlenkedni akarást, kicsinyességet és a mai nehéz időkhöz nem méltó fenyegetéskedést tudunk észrevenni.

Emlékeztetünk kell itt rögtön arra, hogy a telefonszolgálat, amely nem is közintézmény, hanem magánvállalkozás, hónapokig tud várni a telefondíjakra. Emlékeztetünk kell arra is, hogy a postafőnököt nem a bérletnek van a nagyobb haszna, mert hiszen a leveleket a posta köteles kikészíteni és a leginkább bérlet kereskedelmi cégnél a főnökök úgy sem nézik át postáikat a délelőtti óráknál előbb, hanem a postának, amely a fiókokért jelentős díjat kap és azzal, hogy a cégek maguk vitetik el mindennapi leveleiket, még legalább két-három postai lehelődöt is megtakarít. Emlékeztetünk kell végül arra, hogy huszonnégy órai késedelem a díjfizetésnél, — a mai körülmények között, — és ezért az a rögtöni súlyos retorzió, hogy a terminus elmulásával a feleket a fiókok használatától eltiltják, — mintha nem állna arányban egymással, mintha ez, — nyháni szólva, — komolytalan és nevetséges volna.

Nem tudjuk ezt az egész eljárást egyébként minősíteni, minthogy a levélszétosztály főnökének, egy bizonyos Orosz Szilárd nevű postatisztnek okvetlenkedési kedve van, meg akárány nyilván mutatni, hogy ő nem csak magánosokkal, hanem a sajtóval is éreztetni tudja „batalmát”. Tisztelt Orosz ur, hármennyire Szilárd is Ön, ezt mifelénk csak nem hívják egyébként, mint, — streberkedésnek.

A leghelyesebb válasza az egy napi késedelemért „vesztésgár” alá helyezett fiókbérletnek, — mert hiszen bizonyos, hogy nem egyedül vagyunk, — az volna, ha valamennyien felmondanánk a fiók bérletét. Igen kíváncsiak vagyunk, milyen szemmel nézne ebben az esetben a tulbuzgó Szilárd urra felettese, a brassói posta főnöke, akinek bizonyára tudomása sincs arról a lepra-zárról, amit a posta évtizedes feleivel szemben ez a magát — úgy látszik, — mégis csak nagyon kevés Szilárdnak érzi és ezért erőszakolt érdemek után törtető Orosz ur foganatosított.

— ÖNGYILKOS LETT, MERT HÁROMSZOR BUKTATTAK MEG AZ INASISKOLÁBAN. A Brassó közelében fekvő Bodola községben megrendítő öngyilkosság történt. Sereng Tamás 17 éves tanonc felakasztotta magát s mire észrevették, már halott volt. Hátrahagyott levele szerint azért lett öngyilkos, mert háromszor buktatták el az inasiskola első osztályában.

Az egyetemek bezárása miatt tüntetnek most már a diákok

Bukarest, április 2.

A diákzavargások ügyében az egyetemi tanács határozata, illetve a kultuszminisztérium legújabb rendelete miatt újabb zűrzavar állott be, amely alkalmas arra, hogy a csendesülően levő indulatokat ismételtelen felkavarja.

A diákok ugyanis április elejével jelentkeztek az egyetemeken az előadások hallgatására. Nagy meglepetésükre azonban falragaszokat találtak a dekanatusok előtt s ezeken a falragaszokon közölték velük, hogy

az egyetemi tanács az előadásokat ismételtelen felfüggesztette egészen május 15-ig.

Ez a rendelkezés arra enged következtetni, hogy az egyetemi tanács büntetni akarja az egyetemi hallgatókat az eddigi eszrajk és felvonulások miatt, mert az előadások május 15-ig való szüneteltetése

egyvet jelent a félév elvesztésével.

Szombaton délelőtt a diákság nagyon izgatottan viselkedett s az egyetem körül állandó zajos tüntetést tartott. Az egyetem falait cédulákkal ragasztotta tele: Kiadó lakások!

Az egyetemi tanács szombaton délután hat órakor ül össze, hogy korábbi határozatát revízió alá vegye.

Délelőtt a szenátusban meginterpelláltak Jorgát, mi az oka az újabb intézkedésnek, ami csak arra jó, hogy tovább mérgesítse a helyzetet. Jorga röviden felelt:

— A diákok nem teljesítették ígéretüket!

Az általános vélemény az, hogy Jorga fenyegető kijelentése ellenére az egyetemi tanács felfüggeszti előbbi határozatát s újra megnyitja az egyetemet, mert most már ez az előfeltétele annak, hogy a diákok lecsendesedjenek.

Ha fantázia van a nyomozásban

Rablógyilkosság gyanújába került két krizbai gazda, mert egyik megsántult, a másik elkártyázta a pénzt

Felmentette a brassói törvényszék a gyanúsítottakat

Brassó, április 2.

A múlt év elején, január 8-án este Istók Márton krizbai gazdálkodó székere üresen állt meg a kapu előtt. A székér ülése csupa vér volt és véres volt Istóknak a székér derekában maradt kucmája is. Rokonai rémülten indultak keresésére és

két kilométernyire a községtől meg is találták Istók Mártont vérbefagyva,

az országút szélén. A gazda fején irtóztos seb volt s Istók még élt, de beszélni már nem tudott. Néhány óra múlva kiszenvetett.

A vizsgálat során megállapították, hogy Istók aznap reggel disznókat hozott be Brassóba és 26 ezer lej készpénzzel tért vissza.

Ütközben ismeretlen tettesek agyonverték és kifosztották.

A gyilkosság helyszínén tartott szemle során a nyomokból azt a következtetést vonták le, hogy

a gyilkos csak sánta ember lehetett.

A nyomozás megindult és Závicsa József 26 éves krizbai legényre hárult a gyanu, miután ő is sántított. Závicsa azzal védekezett, hogy január 9-én lezuhant a padlásról és akkor sántult meg. A nyomozás során büntársat is kerítették melléje, Ghira Ferenc gazdálkodó személyében, aki viszont azért lett gyanús, mert két héttel a gyilkosság előtt ökrei árát kártyán elvesztette. Mind a ketten állhatatosan tagadtak, mégis bíróság elé állították őket.

A brassói törvényszék péntek délutáni tárgyalásán egészen humoros tanuvallomások hangoztak el a titokzatos ügyben.

— Závicsa soha nem cigarettázott, — mondotta az egyik tanu. — Aznap mégis cigarettát vettem!

— Aznap rucalevest ettem, — védekezett Závicsa, — s annyira megcsömöröltem, hogy dohányoznom kellett.

A két vádlott egyébként még védőügyvédet sem hozott magával, amiért a bíróság hivatalból rendelt ki melléjük ügyvédet.

Humoros volt az is, hogy a tanuk egyike maga is sánta volt.

— A gyilkos sánta ember volt, — kezdette

vallomását a tanu, mire az elnök rászólt:

— Az is így sántított, mint maga?

— Eppen így, elnök ur, de a gyilkos nem én voltam, azt tudom!

Mardare ügyész vádbeszéde is igazolta, hogy a vád nem volt kellőképpen alátámasztva s a két vádlottnak megbüntetését nem is követelte. A hivatalból kirendelt Jelebeanu ügyvéd védőbeszéde után a bíróság rövid tanácskozás után mindkét vádlottat felmentette bizonyítékok hiányában. Az ítélet ellen az ügyész nem jelentett be fellebbezést.

— BARÓ KRAFFT-EBING VILAGHIRU KÖNYVE: „Psychopathia Sexualis” teljes szövegű magyar fordításban, jó kiállításban, ismét kapható. A hatalmas, lexikonalakú kötet rövid ideig még a szenczióson olcsó lezártított áron, 163 lejért rendelhető meg könyvosztályunkban. — Az összeg előzetes beutalással esetén portmentes szállítás.

— Temesvár városa péküzemet állít be a kenyérrak letörésére. Tudósítónk jelenti: A temesvári pékek és a városi tanács közötti harc forduló ponthoz érkezett. Grosoreanu Corneli polgármester elhatározta, hogy az állandóan fenyegető pékek figyelmeztetésére városi péküzemet állít be, ahol kilonként 5 lejért sütnék majd kenyeret. A tervbe vett péküzem naponta 5 ezer kiló kenyeret dobhat a piacra s így valószínű, hogy a városi közönség kenyérellátását az olcsóbbodás irányában fogja befolyásolni.

EGÉSZSÉGÉNEK és munkaképességének fenntartása érdekében gondoskodjék rendszerűről. Este 2—3 szem Artin dragée normális, enyhe széklet biztosít. Kérje orvosától. Olcsó!

— Öngyilkos lett mert orgazdasággal vádolták. Tudósítónk jelenti: Temesvárott, a Gyárvárosban, számos tyuklopást követtek el az utóbbi időkben. A rendőrségi nyomzás megállapította, hogy a lopások tettesei a Nagykereszt-utca 20 sz. alatt lakó Braun Benő és felesége voltak. A tettesek a rendőrségen azt vallották, hogy a lopott baromfit háziasszonyuknak Tóth Erzsébetnek adták el. Az ötven éves Tóth Erzsébet emiatt már többször beidézték a rendőrségre, legutóbb a tegnapi is. Tóth Erzsébet el is indult hazul.

ról, de a rendőrségre nem érkezett meg. Este keresésére indultak, de sem a rendőrségen, sem az ismerősöknél nem találták. Ma reggel aztán kifogták a szegény asszony hulláját a Begából.

— SZOLGALATOS GYÓGYSZERTÁRAK. Folyó évi április hó 2-től 16-ig a déli, éjjeli és vasárnapi szolgálatot Singer Árpád „Fehér templom”-hoz címzett gyógyszerháza, Kolostor-utca 8. szám alatt és Eichhorn Albert „Fekete torony”-hoz címzett gyógyszerháza, Kut-utca 43. szám alatt látják el.

— VÉR-, BŐR- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó békítőt szerzett eredményesen használják. Az orvosi tudomány legjelelőkényebb képviselői írják, hogy a Ferenc József viz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. A Ferenc József keserűviz gyógyszerházakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— EGYSZERŰ KÖNYVVITELTAN magán-uton való elsajátítására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ara 51 lej, postán portóval 56 lej. Legegyszerűbb a pénzt utalványon előre beküldeni, akár postabélyegeken. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

★ NŐI PÁLYAVÁLASZTÁS. Nyomasztó gondok, reménytelen sóhajok vihara rázza az emberiséget. Világok rengenek, problémák örvénylenek. Az élet azonban nem állhat meg. Az egyének, családok életén belül a kis kérdések is élethevágó problémák. A szülő csak úgy remeg gyermeke jövőjéért, mint a multban, csak tán még nagyobb sulyal nehezedik rá felelősségének tudata. Nincs már ma különbség: leány és fiu nevelése, pályája egyformán aktuális kérdés. Mit is kezdünk leánygyermekünkkel, mihez is fogjunk mi, asszonyok, kiket az élet a kenyérkereset munkájában való részvételre kényszerít? Vagy, ha még e pillanatban nincs itt a kényszer, hogy is készüljünk fel a bizonytalan jövőre. hogy az harcra készen találjon bennünket? A férfiaknak is vékonyan jut a kenyér, nem lehet, talán nem is szabad előlük a sovány lehetőségeket elhalászni. Az utolsó évtizedek tapasztalatai is azt mutatják, hogy a régi női kenyérkereső pályák maradtak igazán női pályák. Nevelés, tanítás, s főleg a női szépség és dínat körül folyó munka. A női ipari munkák, például a ruha-varrás és szabászat tanítására már nem csak a nagyvárosokban keletkeznek új intézmények, nálunk is működik már néhány esztendeje a mai kor igényeinek megfelelő, olyan varró, szabási és iparművészeti iskola, ahol nem csak a kenyérkeresetre készülő fiatalok, hanem azok a keresőbb igényű urilányok is megtalálják iskolájukat, akik a mostoha viszonyok miatt továbbképző intézetekbe, ipari szakiskolákba nem mehetnek. Fiatal lányokon kívül ur asszonyok is felkeresik ezt az iskolát, ahol a legkomolyabb, legszakképzettebb alapon nyerne kiképzést ruha-varrás, szabászat és az iparművészet különböző ágaiban. Kellemes, disztigált, ur környezeten, minden erőfeszítés nélkül fogja ott megtanulni minden urileány és urasszony, hogy saját részére ruhát, lakás-dekorációt elkészítsen, vagy, ha úgy tetszik, kenyérkeresetre alkalmas ipari kiképzést kapjon. Akit érdekel, forduljon Szmuk Flóriához, Str. Sft. Joan 5.

Német zsebszótárak

A német szavak is latin (magyar) betűkkel szedve

LINGUA SCHENK: Kézi szótárak, 169, mindkét rész egybe-kötve - - - - - Lei 136

Magyar-német rész, külön kötve Lei 51

Német-magyar rész, külön kötve Lei 51

SCHIDLOF: Német liliput zsebszótár. 329, két rész egybe-kötve - - - - - Lei 51

LINGUA: Német liliput zsebszótárak. 329,

Magyar német rész, külön kötve Lei 61

Német magyar rész, külön kötve Lei 61

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

HOSSZU ALU (Brassóvármegye)

Med. Univ.

Dr. CAPITOLINA P. STANCOVSKY urnő

volt kórházi orvos,

belgyógyász, gyermek és női orvos

Injekció érbe, izomba és bőr alá

rendkívül lezártított árak mellett

Látogatások a beteg lakásán.

Rendel naponta: 10—12 és 4—6 órakor.

Cím: Strada Mihai Viteazul 1028 sz. (Taras János ur volt házában) a községhez és a régi román-templom közelében.

Selymet,
Szőnyeget,
Kötöttáru,
Harisnyát

LEGOLCSÓBBAN

Serilana

BRASSÓ
KAPU-UTCA

ASTRA
Apollo Mozgó
BRASSÓ

Jön:
„YORK-
tábornagy”
a filmóriás,
Werner Krauss-al

Alkalmi elárusítás április 16-ig lett hosszabbítva

Szőnyeg-**TELLMANN & WOCET** BRASSÓ
ház BUZASOR

A szőnyegraktárunkon levő cikkeket mélyen leszállított áron árusítjuk.
Függönyök, szőnyegek, futók, butorszővetek, ágy- és ottomántakarók.

Olcsó linoleum maradékok.

Erdélyben is visszaállítja az esküdtbiróságot az új büntető-törvénykönyv

Dr. Giurgiu János kolozsvári kriminalista érdekes nyilatkozata az esküdtzéki intézmény bevezetésének halaszthatatlanságáról

Kolozsár, április 2.

A kolozsvári bíróságok előtt az utóbbi időben többször is előfordult, hogy főbenjáró bűnügyek vádlottait az alkotmányra való hivatkozással azt kérték, ne kerüljön ügyük rendes szakbiróság elé, hanem esküdtbiróság elé állítsák őket. Az igazságszolgáltatási fórumok természetesen mindannyiszor elutasító állásponton helyezkedtek a vádlottak kívánságával szemben, de annyi eredménye mégis lett ezeknek a beadványoknak, hogy

jogász körökben újra felvetették az esküdtbírói intézmény helyreállításának a kérdését, amely egyébként is aktuális lett.

Erről a közérdekű kérdéssel nagyon érdekes felvilágosításokat kaptunk Erdély egyik ismert nevű büntetőjogásztól, dr. Giurgiu János kolozsvári ügyvédől, aki hosszú évek óta egyik legteljesebb harcosa az esküdtzéki intézmény helyreállításának ügyének. Általános érdeklődésre számot tartható nyilatkozatában ezeket mondotta dr. Giurgiu:

— Erdély és Bánát területén 1914 szeptember elseje óta szünetel az esküdtbírói intézmény. A háboruban rengeteg ember bevonult és miután a nagy létszámot igénylő esküdtzések összeállítása szinte lehetetlen lett volna, felfüggesztették ennek az intézménynek a működését. Amikor vége lett a világháborúnak,

a Consiliul Dirigent az imperiumváltás átmeneti miatt zavarossá lett jogi életre való tekintettel mellőzte az esküdtbírói intézmény visszaállítását, de meg azért is, mert kevés volt a képzett román bírósági

és így az esküdtzések, amely elvont volna egy csomó bírót a hosszadalmas és sok formaszághoz kötött tárgyalásokkal, még jobban meglassította volna az igazságszolgáltatást.

— Az első Averescu-kormány segített ugyan a bírósági hiányon, amikor rengeteg régi bírót helyezett át Erdélybe. Habár a régi bíróságok 1919-ben ismét megkezdték működésüket az esküdtzések, a régi bírákkal Erdélyben mégsem lehetett ezt az intézményt helyreállítani, mert míg a régi esküdtzések a francia mintára működtek, addig az erdélyi esküdtzéseket az angol rendszer alapján szervezték meg. Később a viszonyok annyira konszolidálódtak, hogy az esküdtzéki intézmény bevezetése égető problémája lett Erdély és Bánát jogi életének.

— Az esküdtbiróság bevezetése most már halaszthatatlan probléma lett, egyrészt, mert a főbenjáró bűnök rendesen lelki rugókra vezethetők vissza (emberölés, gyújtogatás, politikai és sajtóvétség) és ezeknek a motívumoknak a felszínre hozatala nagyon nagy mértékben befolyásolná az ítéletek meghozatalát, minthogy

az esküdtbiróság valósággal biztonsági szelep az elhamarkodott és felületes ítéletek ellen.

Más szóval az esküdtbiróság sok esetben felmentő ítéletet hozna szociális és lélektani alapon olyan ügyekben, amelyekre a rendes bíróság nem hozhat felmentő ítéletet, miután a hivatásos szakbiróságok köti a paragrafus, amely nem ismeri az érzelmeiket. Ulpianus híres római jogász szerint: „a mai jog úgy köt bennünket, mint ahogy a kötél odaköti a bikát a jászolhoz”. A védelemnek sokszor kell ezt a kötelet átszakítani. Egy híres angol jogász pedig azt írja nemrég megjelent könyvében, hogy a vén Európában a jogrendszer annyira megcsontosodott, hogy számos esetben a bírósági eljárástól kell tegye magát a büntetőtörvénykönyvön és a méltányosság álláspontjára

kénytelen helyezkedni.

— A háboru utáni korszak új világot hozott, amelyben az emberek mentalitása, erkölce, világnézete megváltozott és ennek a metamorfózisnak a keresztmetszete csak az esküdtzéki intézményben jutna igazán hű kifejezésre. De az esküdtbiróság visszaállítása üdvös hatással volna az ügyvédi karra is, a polgároknak is. A polgárok szorosabb kontaktusba kerülnek a mai jogrendszerrel, az ügyvédi kar pedig a provinciákban is igazi ügyvédeké tudna fejlődni. Igaz ugyan, hogy

az esküdtbiróság visszaállításával szaporítani kellene a bírói létszámot, mert az esküdtzéki tárgyalások hosszabbak és itt nem hajszolják futólépcsőben a tárgyalást, ez a szaporítás azonban amúgyis elkerülhetetlen,

miután törvényeink ma mindent a bíróságok vállaira raknak, kezdve a parlament választásának lefolytatásától a legjelentősebb erdővétségeken, öngyújtóperéken és feketeszeszkihágásokon keresztül, egészen a leghatározottabb felada-

tokig, amelyeknek semmi közük az igazságszolgáltatáshoz.

Az esküdtbiróság frissességét és rugalmasságát hozna be a jogéletbe,

mert korrigálná azokat a halálugrásokat, amelyek gyakran fordulnak elő a mai ítéletekben.

— Az esküdtzések visszaállításának a kérdése surolja az önkormányzat elvét is. Ez pedig nem lehet indok a visszaállítás ellen, mert a jó igazságszolgáltatás az önkormányzat erős talapzatán épül fel.

Az, amit a sovinszták mondanak, hogy a kisebbségi esküdték bizonyos ügyekben befolyásolná az ítéleteket, csak amolyan mumus.

Ez nem komoly érv, mert hiszen a kisebbségi ember éppen olyan állampolgár, mint a román. Különben is a nagyon aggodalmaskodók megnyugtatóra nagyon könnyen be lehet szúrni egy új szakaszt a bűnvádi perrendtartásba, amely kimondaná, hogy az esküdtzések paritásos alapon kell összeállítani, hogy a tizenkét tag közül hat román és hat kisebbségi esküdt legyen.

Befejezésül dr. Giurgiu János azt fűzte még érdekes nyilatkozatához, hogy érte-sülése szerint

Pop Valér igazságügyminiszter már dolgozik is az esküdtzéki intézmény visszaállításáról szóló rendelkezésen.

Az igazságügyminisztérium már elkészült a büntetőtörvénykönyv egységesítésével és így elképzelhetetlen, hogy az egységesítésből éppen az esküdtbiróságot hagyják ki.

Rosszizü „nézeteltérés” a párisi románok között

Visszahívták Petrescu lelkészt a párisi román egyház éléről

A külügyminiszter magyarító nyilatkozatot tett közbe

Bukarest, április 2

Ismeretes, hogy a párisi román követ-ségen nemrég érdekes konfliktus támadt, amelynek következménye az lett, hogy Petrescu lelkészt a párisi román egyház főnökét állásából felfüggesztették. Ezzel kapcsolatban Petrescu maga tegnap az „Universul”-ban nyílt levelet közöltetett, amelyben éles támadást intéz a párisi román követség és főleg Dinu Cesianu követ ellen.

A nyílt levélre ma a külügyminiszterium nyilatkozattal válaszolt, amelyben megmagyarázza a történeteket:

A külügyminiszterium kommunikálja

szerint Petrescu lelkészt, aki a párisi román egyház főnöke volt, ebben a minőségében támogatta azt az akciót, amelyet egy folyóirat Cesianu meghatalmazott miniszter ellen kezdett. Petrescu a párisi román presbitérium épületében helyiséget bocsátott rendelkezésére ennek a folyóiratnak, amelynek első száma a legjelentősebb vádakat emelte Dinu Cesianu ellen.

Erről a követség jelentést tett a miniszterelnöknek, a külügyminiszteriumnak és a patriarchának is. Ennek a jelentésnek következtében hívták vissza Petrescu lelkészt, akinek a helyzete Párisban ilyenformán tarthatatlanná vált.

Négy milliójába került Aradnak az elmúlt tél szociális nyomora

Aranymérleg inségvalutában a munkanélküliek segély-akciójáról

„Se ruhájuk, se cipőjük nem volt, legyengülve gubbasztottak az utcán a csikorgó hidegben”

Arad, április 2.

Sokáig kérette ugyan magát, de eljön végre a tavasz is. És már csak hetek, sok helyütt napok kérdése, — megszűnnek a munkanélküli segélyek. A több, mint egy hónappal elkészített mezőgazdasági munkák rövidesen megindulnak és az összehalmozódott mezei munka remélhetőleg szerény kenyérhez jut-tatja a földnélküli földművesek rettenetes nyomorban selymődző százazreit is. Felszabadulnak végre a jótékony adománykenyere alól, amely az éhenhaláshoz sok, a megélhetés-hez kevés volt.

Nem érdektelen most, hogy utána vagyunk már, ha elkészítjük a mérlegét például az aradi munkanélküliek segélyakciójának.

A hideg ősztől január 12-éig, amíg a beköszöntött szigorú tél meg nem akadályozta, két-száz-as turnusokban utjavítási munkákat végeztek az aradi munkanélküliek. Az utjavítási munkák kapcsán 700 ember kapott minden harmadik héten munkát és a kényszerű pihenési idő alatt hatóságai élelmiszersegélyt. Makadmutat építettek a Nagy Sándor, Lipót, Török, Kalász, Hajó-utcaiban, a Marosparton és a Kürtösi-uton. Kétezerköt-száz métert tesz ki az akció folyamán elkészített utca-szakaszok

hosszúsága. Az utjavítási munka másik részét a Mosóczy-telepen végezték, ahol munkanélkülieket alkalmaztak a vállalkozó által vezetett csatornázási föld-munkálatoknál és vízlevezető árkokat ásattak a szükségmunkásokkal mintegy 5 kilométer hosszúságban.

Kiseb építéstartalati munkálatoknál is alkalmazott Arad város munkanélkülieket. Az Elite mozgó, mivel üzletnek nem vált be, bakteriológiai állomással alakították át a városi mérnöki hivatal vezetésével. Ez a munka tíz hét óta folyik és átlag hat embert foglalkoztat. A mérnöki hivatal irányította a városi repülőterén folyó kisebb építkezéseket is, ahol szintén kapott munkát néhány kenyér nélküli asztalos- és kőműves-munkás. Az aradi városi munkanélküli akció 40—50 lejes nap-számot adott a foglalkoztatott embereknek, a kik néhány hétig a hőeltakarításnál is dolgoztak.

Hivatalos helyről szerzett információink szerint

jóval több, mint négy millió lejt fizetett ki Arad város a munkanélküliek jésegélyezése érdekében folyó akció céljaira.

Teljes egészében a munkanélkülieknek juttatták részben segély, részben nap-szám formájában a jótékony mozgalmat folyamán be-

gyűlt egy millió 700 ezer lejt, közel egy millió 200 ezer lejt fizettek ki az utjavítási munkálatoknál a városi kasszából és ugyancsak ennyire rug az az összeg, amit más alapokból a munkanélküliek segélyezésére fordítottak. Az árvíz megakadályozása céljából végzetett gátmunka 50 ezer lejtbe került a városnak.

A munkanélküli akció folyamán természetesen Aradon is felbukkantak a vádák, hogy a hatóságok könnyelműen kezelik a jótékony-sági mozgalmat százazreit. Azzal vádolták az intermár-bizottságot, hogy nem csak az élel-miszer- és nap-szám-segélyeket fizeti a társadalmi akció pénzből, hanem az anyagokat is ebből a pénzből szerezte be, amiket a felsorolt munkálatok folyamán felhasználtak. Általános elkeseredést szült az érdeklét iparosok között, hogy a város nem adta ki magánvállalkozók-nak a felsorolt munkálatokat, hanem házi ke-zelésben, a mérnöki hivatal vezetésével vé-gesztelte el. Így az a különös helyzet állott elő, hogy

azzal a pénzzel, amit a jótékony-sági akció kapcsán nem kis részben az iparosság adott össze, az iparossággal konkurált a város.

A vádák egy része, mint a fentebb felsora-koztatott adatok bizonyítják, nem igazolódott be.

Nem érdektelen egyik városi főtisztviselő megjegyzése annak a munkának az értékéről, illetve értékeltségéről, amit a nyomorgó munkanélküliek az akció kapcsán végeztek.

— Olyan volt ezeknek a munkája, — mon-dta a tisztviselő, — mint az enyém, amikor az orosz fogságban sáncmunkára hajtottak. Reg-gel bevágtam az ásót a földbe és délig föld-dobtam egy ásónyom földet. A legjobb eset-ben is csak harminc százalékát érte meg a munkanélküliek munkája a kiosztott nap-szám-nak. Se ruhájuk, se cipőjük nem volt, a csikorgó hidegekben összegubbaszkodva ülték reggeltől-délig és déltől estig az utcán. Né-melyik még dolgozni is megpróbált, de hát a sok éhezéstől gyengék voltak a szerencsétlenek és így nem csodálható, hogy nem mentek ve-lük sokra a munkavezetők. Ha nagyon haj-szolta őket az előmunkás, azt érte el vele, hogy megverték. De még az előmunkások sem vol-tak valami kitűnő erőben. Azok is a munka-nélküliek közül kerültek ki...

Ime, így fest hivatalosan és félhivatalosan az aradi munkanélküli akció idején mérlege. Ne adja a sors, hogy ezt a mérleget a bekövetkező esztendő folyamán újabb kiadásban, hasonló mérlegek kövessék. Ne adja a sors, hogy a be-következő évek folyamán is olyan politikusok vezessék ezt az országot, akik az inségmérleg rubrikái és számadatai között nem tudnak el-igazodni.

(n)

Több engedelményt kérnek a lakbérlok

Bukarest, április 2.

A lakbérlok szövetségének egy kül-döttsége kereste fel Pop Valér igazság-ügyminisztert, akit arra kértek, hogy az új lakbértörvény egyes rendelkezéseit módosítsa. Ezt a törvényjavaslatot tud-valevőleg a képviselőház már megszavaz-ta és most a szenátus előtt fekszik. A lakbérlok három pontban foglalták ösz-sze kívánságukat:

1. A lakbérlok szállítsák le 30-tól 50 százalékig.

2. A törvény rendelkezéseit terjesszék ki az újonnan épült házakra is.

3. A havi bérfizetést terjesszék ki az összes lakókra.

A miniszter kijelentette, hogy a módosi-tás ellen nincsen kifogása, ha a bérlok kívánságait a szenátus magáévá teszi.

— KIRABOLTAK A NYENRODE-KAS-TÉLYT, HOLLANDIA EGYIK LEGÉRTEKE-SEBB MUZEUMÁT. Párisból jelentik: A Breu-kelen város mellett Nyenrode-kastély Hol-landia egyik legszebb magánmuzeuma. A kastélyt négy nappal ezelőtt ismeretlen banditák tel-je-sen kifosztották és mintegy tíz millió frank értékű képet és egyéb műkincset raboltak el. Az elrabolt képek között szerepel Rubens, Ruysdael, Rembrandt, Ter Borgh, Cranach, Dürer és más mesterek remek képei, míg az antik asztalon üveg alatt nagyértékű éksze-rek, gyémánttal, rubinttal, zafírral, opállal díszített csattok, övek, nyakláncok, fülbevalók, karperecek és diadémok őriztettek, amelyek szintén a banditák zsákmányai lettek. Annak ellenére, hogy a kastélyt nagyszámú szemé-lyzet őrizte, a rendőrségnek semmi felvilágosi-tást nem tudtak nyújtani a rablásra vonatko-zóan. A rendőrség nyomozását most egy autó kikutatására irányítja, amelyre minden vá-lószínűség szerint a rablók felrakták a lopott holmikat. A rablók után öt kutyá hullája, egy betört elsőemeleti ablak és az őrtérlem lefűré-szelt zára maradt csupán hátra. A holland rendőrség szerint a rablók Párisba szállították a rablott műkincseket.

Tavaszi meglepetésünk:

LESZALLITOTT ÁRAINK!
ÚJ, EREDETI MODELLEK!

BUTORT

ne vásároljon, míg meg nem nézte

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ
BUKAREST
MAROSVÁSÁRHELY
LERAKATAT!

Legnagyobb
központi
szálloda

GRAND HOTEL

BUCURESTI CALEA VICTORIEI

Példás tisztaság, modern komfort.
Szobák
150 lejtől.

A PÁRIZSI LEÁNY

Irtá: ORBOK ATTILA:

Vajjon milyen sors fog reá várni itt a komor, disztelen falak mögött?... Puha, meleg fészekre talál-e, vagy pedig nagy, dohos, rideg börtönre, ahol egy zsémbes, kegyetlen és fukar öreg asszony karmai-ba kerül?... Hirtelen észébe jutott nagy szabadsága... Párizs... A gyönyörű ave-nue-k, a Bais, a Quartier Latin, a rue le Goff... ötödik emeleti kis hotel-szobája, a melynek ablakában virágokat nevelt s szép tavaszi napokon kis kanárijának éneke ébresztette fel... Anyjának rokonai, Boutet, a kedves öreg zenetanár, apjának barátai, Cretelle, a híres szobrász, Ber-ton, a vén, nyugdíjas bonvivant, aki minden vasárnap színházba vitte... És udvarlóit, egy gascogne-i medikus, aki minden reggel az áruházba kísérté és Giovanni az olasz festőnövendék, akit Giovi-Giovi néven kényeztetett és aki szegény volt, mint a templom egere, de hódolatának mégis méltó jelét tudta ad-ni: rajzlapra festett orchidea-csokrokkal, amelyeket szépen kivágott s úgy nyújtott át neki...

A kapu nyitva volt, a szekér befor-dult s a tornác előtt állott meg. A tor-nácra vezető üveges ajtó hirtelen kitá-rult és Kati perdült ki rajta, ugyancsak dühösen ráförmedt Guba uramra:

— Hogy mer kend behajtani ide?! Mit keres itt a szekérével?!

De hirtelen elakadt a hangja. Megpil-lantotta a bakon a kisasszonyt, aki bátor leány volt ugyan, de Kati láttára ijedten huzódott meg a kocsis mögött.

Guba uram nem maradt adós:

— Láthatja, hogy vendéget hoztam!...

Vagy tán megvakult, hé?

— Vendéget? A kisasszonyt?

— Nem is az ördögöt... Nagyléváról, a

vasutról hozom szegénykét...

— A nemzeti asszonyhoz...

Az idegen leány megszólit:

— Ah, mon Dieu!... A huga vagyok...

Suzanne Berczelly.

— Dejszen, nem tudtuk, hogy jön, —

mondta a meglepetéstől bambán az öreg

szolgáló, aztán lesegítette a leányt a sze-

kérről, ami elég körülényes volt, mert

a kerékre kellett lépnie.

— Bocsásson meg a kisasszony... Iga-

zán nem gondolhattam... Ezzel a szekér-

rel... Küldtük volna a kocsit... Ha tud-

juk...

Az idegen leány elővett egy száz fran-

kos bankjegyet és odanyomta Guba

uram markába, aki hozzálátott, hogy a

koffereket lerakja...

Az öreg fuvaros nézte a pénzt, aztán

méltatlankodva szólalt meg:

— Hát azt gondolja a kisasszon, hogy

sörös üvegre való cédulával fizethet?

— A magyar pénz elfogyta, — mondta

Suzanne zavartan. — Pénz ez is. De fran-

cia... Ötven frank...

— Pénz vána, ha elfogadná a zsidó a

korcsmában... De köve hiszem.

— Mennyi jár kendnek? — kérdezte

Kati.

— Öt pengő... Annyi dukál... De hát

három nehéz kuffert is hoztam...

— Mindjárt hozok pénzt, — mondta

készségesen Kati és beszaladt a házba;

sietve tudtul adta a nagyasszonynak a

nagy ujságot, hogy megérkezett a pári-

zi leány.

Alig hogy visszatért és segített a fu-

varosnak a tornácra vinni a bőröndöket,

az ajtóban megjelent Vannayné gyöngé

kis alakja, vállán rojtos fekete kendő-

vel, botra támaszkodva...

A leány éppen az út felé fordulva ál-

lott, nézte a sudár jegényeket, a rét fe-

lett kavargó varjucsapot, a szokatlan,

mélabus, de kedves magyar tájat, amely

nem tozódik buja színekben; a falusi há-

zak fedele is szürke zsindey, vagy ép-

pen zsupp-szalma s mégis éppen enyhe

derűjével, nagy nyugalmával és széles

méltóságteljes horizontjával fogja meg

a szívet... Az érmelléki lankás domb-

kon átsuhant a tekintet, s a kék ég el-

szürkülő végtelenjében veszett el...

Vannayné egy percig nézte az elmerült

leány finom kis figuráját... Mintha ön-

magát látta volna az idők messzeségéből

felbukkanva... Ilyen lehetett ő is... De

szeme elhomályosult; könny fátyla bo-

Vannayné mosolygott:
— Oh, a szépség... Öreg és beleg va-
gyok...

Suzanne a karja alá nyult:

— Venez, ma tante... Leülni... Fáradt...

Nem szabad... Rosszul beszélem a ma-

gyart, ugy-e? De majd meg tetszik hal-

lani pár nap után... J' manque d'habi-

tude...

Bementek a sarokszobába s leültek

egymás mellé.

— Azt hittük, már nem is jössz. Két

hete, hogy irt az a jó plébános... Semmi

válasz... És egyszerre csak itt teremsz...

Nagy meglepetés volt... Gondold el...

— Bocsánat, néni... De olyan szép le-

velet irt az abbé... Meglepetés... Surpri-

se-t akartam... Mert én egy kicsit nyakas

vagyok. S a fejembe vettem, hogy csak

agy betoppanok...

— Te kis szelebudri... Hadd nézzem a

borzas fejedet... Igen hasonlítasz a bol-

dogult férjemre... A fiaimra... A kisebbik-

re... Aki kadét volt...

A nagyasszony sírni kezdett. Eszébe
kellett, hogy jussanak a fiuk, hiszen ez a
leány az ő helyükbe jött.

Suzanne szeme is könnyes lett.

— Tudom... A plébános ur megírta... A

két fiut... De ne sirjon... A leánya leszek;

ma tante...

Vannayné már csak félig sirt; szenvedő

arcára ellenállhatatlan mosoly lo-

pódzott:

— Szeretném... ha szeretnél. Neked

sincs senkid... De hogy is nevezzelek, —

Zsuzsi, vagy Zsuzska...

— Az apám Suzy-nek hívta engem...

— Igen Suzy... Suzanne... Mert tudod-e

hogy egészen francia leány vagy? — Az

alakod, az arcod, a beszéded...

— Istenem... Párizsban éltam... És most

látom a hazát... Budapest nagyon szép...

És itt is... De már nem tudom a falu ne-

vét...

Kabátja zsebében kutatni kezdte kis

noteszt, amelybe fel volt írva.

(Folytatása következik.)

TAKARÉKOS HÁZIASSZONYOK ÉS GONDOS URAK!

Dolgoztassanak és vásároljanak az itt hirdető cégeknél!

Olcson és izléseses öltöz-
ködhetik, úgy belföldi,
mint prima angol
szövetekből:

VÉGH DÉNES

uriszabósá-
gánál BRASSÓ,
Kapu-utca 25. — I. emelet

Óra-, ékszer- és látszerészeti cikkek
Köpe és Bazant-nál
BRASSÓ, Kapu u. 46.
Javításokat pontosan és olcsón eszközölünk

Alapított 1905-ben. Alapított 1905-ben.
— Aranyéremmel kitüntette —
Kárpitos és díszítő szakmába vágó mindennemű
párnázott munkákat a legszolidabb árban vállalja

Vaida Gyula
Brassó, Take János-utca (U. u.) 14.
Ugyanott antik párnázott butorok eladók.

Bőriparos Mesterek Áruházaiban
BRASSÓ, Rózsator
Nagyvárosi és vidéki kárpitosok: a „DERMAT” (Reuner)
Győzős bőrgyártmányait, igen jutányos árban és a
szakmához tartozó összes kellékek, raktári és mé-
ret utáni felszerések. — A mester urak szíves tá-
mogatását kérjük!

Rudolf Lang
BŐRKERESKEDEŐ,
Brassó, Lópiac 8.
Talp és cipőfelsőbőrök, cipészkelekek,
cipőfelsőrész készítés.
Olcso árak! Szolid kiszolgálás!

Mindenfajta
KÁRPITOS MUNKÁT
prima kivitelben, a legmérsékeltbb ára-
kon készit

Szabó kárpitos
BRASSÓ, VÁR-UTCA 44.

Kohn Ignác
KALAPSZALÓN,
Brassó, Kapu-utca 32.
Megérkeztek a legújabb modellek. Olcso
árak, már 200.— Leittől.

COMBOS uriszabósága
BRASSÓ, KAPU-UTCA 41.
A tavaszi szezonban és állandóan ÖLTÖ-
NYÖKET, FELÖLTÖKET és minden e
szakmába vágó munkát mérsékelt áron
készit.

TEICMANN BÉLA
uriszabósága
BRASSÓ, LÓPIAC 12.
Mérsékelt áron jól szabott ruhákat
készit.

Dolgoztasson
Lengyel Testvérek
URISZABÓSÁGÁNÁL,
BRASSÓ, HOSSZU-UTCA 15.
Mérsékelt árak!

FÉRFI és NŐI **FODRÁSZ MUNKA**
LEGOLCSÓBB, mert LEGJOBB

KRAUSE OSZKÁR

FODRÁSZSZALONJÁBAN
BRASSÓ, HOSSZU-UTCA 52
Ne sajnálja a fáradságot, győződjön meg!

Hölgyek figyelmébe!
Akar szép alakot?
Koraszíval

GUTERMAN
fűző- és ortopéd-szalont
Brassó, Lonsor 28.
Szép alakot szebb tesznek,
deformált alakot, testi hibá-
kat elűntetünk és széppé va-
rácsoljuk. — Fűző, molettáró,
princezz, mindenfajta has- és
gyógyászati-kötő változatos mo-
dellekben és előírású kivitel-
ben. — Hat havi jótállás
és díjtalan javítás!

DÁNÉR
cipőüzeme és raktára Brassó, Lonsor 30 sz.
Saját készítésű sport-bakkancsok, férfi
és női cipők szolid árban. — Kézi-
munka. A központi hiteliroda tagja.

Mindenfajta
KÁRPITOS MUNKA
és kárpitozott butor modern kivitelben,
lelküimeretesen és olcso áron készit

A. Binder-nél
BRASSÓ, ÁRVAHÁZ-UTCA 41.

Legújabb divatu, elegáns és tartós kidol-
gozásu uri ruhákat készit mérsékelt áron

Sükösd József
URIDIVAT SZABÓSÁGA
Brassó

Közgazdaság

Egyiptom felemelte a gabonavámokat

Bukarest, április 2

Kairóból érkezett jelentés arról számol be, hogy az egyiptomi kormány az összes gabona- és lisztvámokat felemelte. A buza bevételi vámját 100 kilogrammonként 100 milliennel, a többi gabonaneműek vámját 100 kilogrammonként 200 milliennel emelték. A liszt bevételi taxáját 140 milliennel növelték.

Egy milliem egy piaszter tízedrésze, illetve körülbelül egy negyed penny értékével egyenlő.

Ingyen kukoricát osztanak ki az erdővidékeken

Bukarest, április 2.

A munkaügyi miniszter elhatározta, hogy Erdély és Bukovina erdővidékein, ahol nagy a munkanélküliség és nagy a nyomor, 25 vagon ingyen kukoricát oszt ki a lakosság között.

Amerikának van elég aranya

Newyork, április hó 2

A Federal Reserve Bank jelentést tett közzé, amelyben kimutatja, hogy a dollár aranyparitása nem forog veszélyben, mert Amerikának bőven van aranya. A jelentés válasz akar lenni azokra a hírekre, melyek az utóbbi időben terjedtek el arról, hogy Amerika feladná az aranystandardot. Ezek a hírek átmenetileg meg is ingatták a dollár árfolyamának szilárdságát.

A jelentés szerint Amerikának 4 milliárd 388 millió dollár értékű aranya van odahaza, ami egymagában 40 százalékat teszi ki a bankjegyfedezetnek. Kimutatja továbbá a Federal Reserve Bank, hogy az utóbbi öt hét folyamán nem-hogy sok arany ment volna ki, ellenkezőleg, több ment be, mint amennyit kivittek.

MEGHÍVÓ. Az Általános Kereskedelmi Részvénytársaság 1932. április hó 20-án, délelőtt 10 órakor Brassóban, a Brassói Általános Takarékpénztár Lencsér 31. szám alatti székfűzőjében gyűléstermében tartja XII. évi rendes közgyűlést, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése. 3. A mérleg megállapítása. 4. A felmentvény megadása. 5. Indítványok. Brassó, 1932. március 24. Az igazgatóság. Megjegyzés: A közgyűlésen csak azok a részvényesek gyakorolhatják a részvényeseket megillető jogokat, akik részvényeiket a közgyűlés napján a közgyűlés helyiségében az e célra kiküldött bizottság előtt, délelőtt 9 órától a közgyűlés megnyitásáig, (alapsz. 25. paragrafus, 1. bek.), vagy a társaság központi irodájában, a Brassói Általános Takarékpénztár brassói, az Erdővidéki Takarékpénztár Rt. baróti, vagy a Háromszéki Takarékpénztár r. t. sepsiszentgyörgyi cégnél, 1932. április 19-ig, (alapsz. 25. paragrafus 2. bek. és az igazgatóság 1932. évi március hó 24-iki határozata), le nem járt szelvényeivel együtt, elismervény mellett letétbe helyezik.

A petroleumipar nagy tranzakciója

Egy milliárd alap-tőkéje lesz a román petroleumtrösztnek

Az állam háromszáz milliós részvényérdekeltséggel vesz részt az öt nagy román petroleumvállalat fúziójában

Bukarest, április 2.

Röviden közöltük már, hogy az ipar- és kereskedelemügyi miniszter betervezte a belföldi tőkével dolgozó nagy petroleumvállalatok fuzionáltatására vonatkozó törvényjavaslatot. Ez a nagyipari koncentráció, melyben az állam maga is érdekeltséget vállal, az utóbbi esztendő egyik legnagyobb ipari tranzakciója lesz.

A javaslat, mely tizenhárom szakaszból áll, az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

A törvény felhatalmazza az iparügyi miniszteriumot, hogy a Creditul Minier, az I. R. D. P., a Petrol Govora, a Petrolul Romanesc és a Sonda Jul bukaresti székhellyel működő társaságok egyesüléséből létesítendő „Societatea Nationala Romana de Petrol” (Román Nemzeti Petroleum Társaság) részvénytársaságban állami érdekeltséget vállaljon.

Abban az esetben, ha fentemlitett társaságok közül egyik, vagy másik nem venne részt az új alakulásban, az állam csak akkor vállalhat részesedést, ha legalább 60 százaléka van együtt annak az apportnak, amelyet az öt társaság együttesen képvisel.

Az apportok mibenlétét és értékét külön szerződés szabályozza. Azok a társa-

ságok, amelyek a Román Nemzeti Petroleum Társaságban részt vesznek, erre a társaságra ruházzák át minden jogaikat, petroleumtermelésüket és területeiket, ezenkívül részt vesznek alapítókéjük erejéig az új társaság részvénytőkéjében.

Az új társaság részvénytőkéje 1 milliárd lejben állapították meg, 500 lejes névre szóló részvényekben, amelyből az állam 30 százalékot jegyez le. A részvény tőke az igazgatóság határozatával további 200 millió lejjel növelhető, anélkül, hogy a közgyűlés hozzájárulását kellene kikérni. Az állam által átvett részvénytákként nem ruházható át.

A társaság mindazokban a kedvezményekben részesül, amiket ipari és kereskedelmi vállalatoknak nyújtanak. Amíg a társaság fennáll, az állam nem vehet részt más petroleumvállalati érdekeltségben.

Az állam az igazgatóságban négy taggal képviselteti magát, ezek közül az egyik az ipari miniszterium mindenkor központ bányagazdája. A három államigazgatási tag közül minden évben sorshúzás útján egy kiesik, s helyébe királyi dekrétummal neveznek be másikat. Az állam ezenkívül még két ellenőrt delegálhat a társaság vezetőségébe.

A további intézkedések a társaság működését szabályozzák.

Egy milliárdba kerül és francia vállalkozók kapták meg a Kolozsvár-nagyvárad országút ujjáépítését

holott a belföldi ajánlatok olcsóbbak és kedvezőbbek voltak

Kolozsvár, április 2.

Végre, tizenhét esztendővel a háború kitörése óta Erdélyben is sor kerül legalább a főbb utvonalak ujjáépítésére és járhatóvá tételére. Többek között hozzájárult a kormány a Kolozsvár és Nagyvárad közötti 153 kilométeres országút átépítéséhez, miután az a nagy forgalom és elhanyagoltság miatt olyan állapotba jutott, hogy az már egyenesen közlekedésügyi botrány.

De a szakértők kormánya ezuttal is alaposan elrontotta az egész dolgot, ha ugyan nincsen egyenes szándékosság abban, hogy a szomorú emlékeztető Stewart féle angol, majd az ugyancsak furcsa illatú svéd utépítési szerződés után most francia vállalkozók kapták meg ezt a nagyon jelentős köz munkát a belföldi iparpártolás elvének nagyobb dicsőségére.

Kolozsváron és Nagyváradon egész sereg vállalkozó és szakcég leste már évek óta, hogy mikor válik aktuálissá az anynyiszor beigért, de választások után mindig elfelejtett utépítés, amely hosszabb időre valósággal friss életet hozna az érdekelte vidékekre és kenyérhez juttatnia jónéhány száz munkanélkülit.

Amikor nagynehezen elérkezett az árlejtés napja, általános megütközésre az derült ki, hogy az olcsóbb belföldi ajánlatok mellőzésével a 153 kilométeres utépítést Manson és Bretean francia mérnökök kapták meg.

A hivatalos indoklás az volt, hogy ez a két párisi mérnök egészen modern és „speciális” módszerrel fogja a munkát elvégezni, amit a belföldi vállalkozók még hallomásból sem ismernek és ezért el kellett tekinteni attól az általános elírt árlejtési szabályzattól, hogy mindig a legolcsóbb ajánlatot fogadják el, sőt ha belföldi vállalkozásokról van szó, öt százalékkal drágábban lehetnek a legolcsóbb belföldi ajánlatnál.

A tény az, hogy Manson és Bre-

tean mérnökök a velük megkötött szerződés értelmében április közepéig megkezdik az utépítést, még pedig Kolozsvárról kiindulva. Az első ötkilométeres szakaszt a kolozsmonostori Kálváriahegytől betonutra építik át, a többi 148 kilométert pedig törött gránit, beton és aszfalt keverékből. Ez a keverék állítólag olyan tartós, hogy a franciák 50 évi garanciát vállalnak a munkáért. Ami a költségeket illeti,

az állam négyzetméterenként 700 lejt árat fizet a vállalkozóknak, akik kikötötték, hogy miután „speciális” módszerrel van szó, kizárólag külföldi szakmunkásokat és mérnököket fognak alkalmazni.

és a gépeket, kompresszorokat és egyéb műszereket is vámmentesen Franciaországból hozzátják be. Egyedül az anyagszállítást és az egyszerű napszámos munkát fogják román állampolgárokkal csináltatni.

Ezzel szemben a belföldi vállalkozók olyan ajánlatokat tettek, hogy ők négyzetméterenként 400 lejért csinálják meg az utburkolást.

Egyébre ugyanis nincsen szükség, mert az ut alapépítménye, amelyet még a magyar uralom alatt csináltak, ma is kifogástalan állapotban van. A franciák tehát belföldi szakkörök véleménye szerint mindenképpen túlvannak fizetve, még ha a legeslegmodernebb módszereket és anyagokat használnák is. Különben is a gránitkocka, amellyel a munkát vállalták volna a belföldiek, sokkal tartósabb minden más anyagnál és keveréknél, a minék bizonyítékul a belföldi vállalkozók százévi jótállást ajánlottak fel, azonkívül, hogy minden anyagot, gépet és munkaerőt kizáróan belföldről állítottak volna az utépítés szolgálatába.

A franciák mintegy 1 milliárd lejt fognak keresni és külföldre vinni ebből a vállalkozásból, amelynek az állam leg-

Minek szedjen On ?
Minek szedessen gyermekeivel ?

Csukomájolajat, ezt az olajas és undorító ízű orvosságot.

ELIXIR PANGADUINE

amely a legfinomabb tokhal májkivonattal készül; kitűnő ízű és emellett a csukomájolaj minden hatékony tulajdonságával rendelkezik, ezenkívül pedig négyszer olyan erős a hatása.

Alapható minden nagyobb gyógyszerárhán és drogériában.

AJÁNDÉK:

Elegendő, ha a Georges Verglas cégnek, Bukarest, Str. Precupești Vechi 1 sz. ezt a hirdetést a B. L.-ből feltűltetve borítékban beküldi és olvashatóan közli nevét és címét, postafordultával küldünk Önnek egy Elixir Pangaduine próbátveget, teljesen ingyen és költség mentesen.

alább 200—250 millió lejt megtakaríthatott volna, ha a belföldi ajánlatok valamelyikét fogadja el.

Igaz viszont, hogy ebben az esetben kevesebb jutott volna azoknak, akik minden köz munkán keresni szeretnek és ezért nem azt nézik, hogy a kincstárnak mi előnyös, sem pedig a belföldi ipar és a belföldi munkások érdekét, hanem csak azt, hogy ki ad le nagyobb kijárási províziót, amint azt a Stewart-féle ut-szerződés bőségesen bebizonyította.

Az őszi vetések fele kifizűlt, tavasziakra számitani alig lehet

Az udvarhelymegyei gazdasági kamara megdöbbentő helyzetjelentése. A gazdák reménytelensége a fásultságig fokozódott

Székelyudvarhely, április 2.

Udvarhelymegyét még mindig vastag hóréteg borítja, mely a magasabb vidékeken még ma is eléri az egy métert. A gazdák télenségre vannak kárhoztatva, holott ilyenkor máskor már élénk élet volt a határokon. Ezzel kapcsolatban tudósítónk kérdést intézett az Udvarhelymegyei Gazdasági Kamarához, hogy milyen kihatásai lehetnek ennek az abnormális időjárásnak, honnan a következő választ adták:

Az alig-alig engedő hosszú télnek az 1932 évi mezőgazdasági termelésre való hatásai ezidőszerezt még beláthatatlanok, azonban az 1932 évi termelési viszonyok és azok eredményének szomorú és ki nem elégtő mérteke már előre megjósolható.

A hosszas őszi esőzések után beálló gyors fagyok, s az erre következő vastag hórétegek az őszi vetések lélegzési lehetőségét elzárta s az őszi vetések mintegy 50 százalékaának megfűlledés következtében beállott elpusztulására számíthatnak gazdáink.

Az elhuzódó hosszas tél a tavaszi munkálatokban óriási késéseket okozott s ennek következtében gabona-neműek tavaszi vetésére számitani alig lehet s ha gazdáink a vetéssel mégis megpróbálkoznak, eredményre, legalább is olyan eredményre, mely a mai leromlott viszonyok között legalább elfogadhatónak volna minősíthető, sok kihatás nincsen.

A mezőgazdasági krízis legégetőbb baja a vetőmagvak hiánya.

A tavalyi gyenge zabtermések eredményeként zab-vetőmagot alig lehet kapni s a jó zab-vetőmag métermázsajáért 400—500 lejt is elkérnek s ez a magas ár teljesen lehetetlenné teszi gazdáink számára a megfelelő vetőmagvak beszerzését.

Ugyanez a helyzet más vetőmagoknál is. Az előrelátható eredménytelenség leg-határozottabb bizonyítéka gazdáink teljes elfásultsága: vetőmag iránt alig mutatkozik a legminimálisabb kereslet s számitani lehet arra, hogy az idén földjeink nagy része bevetetlenül marad.

Egyedül a krumpli iránt mutatkozik élénkebb kereslet, minek oka az, hogy a a tul erős tél következtében a tavaszi ültetésre elvermelt krumpli tulnyomó része elfagyott s gazdáink már most idegesen keresik a jobb hozamot biztosító ültetésre alkalmas krumplit, ami azonban nagyon kevés van.

Egyedül a kukorica az, miben vetőmag is áll rendelkezésre és — valószínűleg — elvetésével is idejekorán el tudnak készülni gazdáink, ennél viszont az a veszély fenyeget, hogy bő termés esetén potom áron kell majd gazdáinknak elvesztetnieket azt is, miből adópénzeiket remélik előteremteni.

B. L. 9. OLDAL

APRILIS 4.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétfőnap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelentésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Elhasznált BOROTVAPEN-
SEIBŐL 2 lejért újat csinál-
ok. Gyűjtőhely: Binder szap-
panüzlet, Braşov, Kapu-utca
8. 17151.

Eladó teljes kávéházi beren-
dezés. Szatmár, Calea Traian
Farkas vendéglő. 17351

**Üzletünket felosz-
latjuk, minden el-
fogadható áron
árulunk**

ROSENBERG
RUHAÁRUHÁZ
BRASSO, Kapu u. 32.

Kis kéziszekér megvételre
terestetik. Cím 17436 szám a.
brassói kiadóban.

1 fehér hálóberendezés egész-
ben vagy darabonként eladó.
Brassó, Alsó-Villa-ucca 1a I.
emelet. 17458

Zacskó- és dobozgyár, com-
plett felszereléssel, halál eset
miatt eladó. Özv. Spitzer Jó-
sefné, Szatmár. 17425

Írógép, jó állapotban, olcsón
eladó. Brath, Brassó, Calea
Victoriei 18. 17428

Brassóban, Hirsch-ucca 17.
I. emelet, egy nagy zongora és
kész ruhák eladók. 17452

2-3 HP favágógép megvé-
telre kerestetik. Cím 17433 sz.
alatt a brassói kiadóban.

OLCSÓN ELADÓK házpar-
cellák Bertalan állomás köze-
lében a méheskerti-ut mentén.
Bővebbet Brassó, Román tem-
plom-ucca 19 szám alatt. 17435

Keresek megvételre motor-
kerékpárhoz PÓTKOCSIT.
Ajánlatokat ármegjelöléssel
„NSU” jellegre a brassói ki-
adóba kérek. 17420

Allást keres

Tizennyolc éves egészséges
asszony gyerek mellé szopta-
tás dajkának ajánlkozik. Cím
17427 szám alatt a brassói ki-
adóba.

Külföldi nevelőnő francia-
angol-német sportból ajánlko-
zik felnőtt leányok mellé. E.
Tolnay, Lipova. 17430

Allást nyer

REPREZENTÁLÓ NŐI SZA-
BÓNÓT, intelligens, szakkép-
zett munkaerőt, ki elsőrangú
szalon önálló vezetésére vál-
lalkozik — keres M. Neumann
udvari szállító, Brassó. 17424

Német koncert romániai vez-
érképviselője komoly, céltu-
datos, nagy ismeretességgel ren-
delkező HELYI KÉPVISELŐT
keres oly általánosan ma is
NÉLKÜLÖZHETETLEN HASZ-
NÁLATI cikk elhelyezésére,
mely nagyon szép KERESÉ-
TET BIZTOSÍT. Ajánlatokat
„Existencia” jellege alatt
Rudolf Mosse hirdetőjébe, Timi-
soara. 17426

Jól főző mindenest 40-42
évest, keres falura, regátba
házaspár. Ajánlatok románul
következő címre küldendők:
Cap. Jonel Teodorescu. Zilis-
tea-Boboc, jud. Buzeu. Dep.
de Remonte. 17433

Lakás

KIADÓ új villában, modern
földszinti lakás, 4 szoba mel-
lékhelyiségekkel. Stirbey Vo-
da 83-bis Alea. Bukarest. 17408

Ügyvédek, orvosok részére
Bukarestben kiadó két lak-
osztály, egyenként 3 szoba,
hall, mellékhelyiségek, modern
kényelem, II. emelet 75.000, I.
emelet 100.000 lej. Covaci 4,
cím „Lyra” Covaci. 17409

Két szobából álló irodahelyi-
ség azonnalra kiadó. Érdeklő-
ni a Banca Marmorosch, Blank
és Co.-nál, Brassó. 17413

2 szép világos helyiség üz-
letnek, vagy irodának kiadó.
április 23-tól. Brassó, Tehen-
piac 10. 17383

KERESEK Belvárosban 1-2
butorozatlan világos szobát,
lehetőleg fürdővel, különbejá-
ráttal. Ajánlatokat „Modern”
jellegre a brassói kiadóba. 17434

Egy

4 szoba,
elő- és fürdőszobás
lakás. ugyanott

2 szoba,
konyha együttesen v
külön-külön május
1-re, a belváros-
ban kiadó. — Ér-
deklődni Fleischmann
H Brassó Kórház-u
27 szám alatt

Egy vagy kétszobás belvá-
rosi modern lakást keresek
konyhával és fürdőszobával
április 15-re. Ajánlatokat
„Szolid” jelleggel a brassói ki-
adóba. 17437

Két szoba-konyha, kamara,
külön udvarral kiadó, érte-
kezni Zongornál, Brassó, Szent
péter-ut 7-a. 17431

Vegyes

IMPOTENCIÁT azonnal
szüntetünk. Válasz helyettes
leveleket a brassói kiadóba
kérünk „Diszkrét” jellegre.
17158.

Mühlroth Mihály

nőiszabó üzemet át-
helyezte Brassó, Vár-
utca 56, I. emelet alá.
ahol továbbra is mér-
sékelt áron készíti a
legizlésebb angol és
francia női munkákat

N. n. é. közönség becses párt-
fogását továbbra is kérem

Átköltözött

Benkő

könyv- és papírkereskedés
Brassó, Kapu-utca 36.
szám alá
Mérésékelt áruk, szolid kiszolgálás.

Könyvek

Biri néni szakácskönyve
egyetlen háztartásban sem
külöztethető. Ára köve 130 lej.
Kapható a Brassói Lapok
könyvosztályában. 14048

NYIL-regények, minden
szám egy teljes regényt tartal-
maz. Ára számonként csak 5
lej, eddig 20 különféle szám je-
lent meg. Keresse fel könyv-
osztályunkat, ahol 5, 10, 14 és
20 lejért már igen jó könyve-
ket vásárolhat. (Kapu-ucca 56
- 58. az udvarban.)

HÖLGYEK! Az egyetlen ma-
gyar nyelvű divatlap a „Párisi
Divat”, a női divatban kívül
gyermekdivatot, női kézimun-
ka, irodalom és a háztartás
minden ágáról is tájékoztat,
ma már csak 25 lejbe kerül!
Postai küldésnél még külön 5
lej portóra is küldendő. Egyan-
ilyen árban elfoglalunk előfi-
zetéseket 3, 6 és 12 hóra is. A
Brassói Lapok Könyvosztálya.

Házak és telkek

valamint minden egyéb ingat-
lan gyors adás-vevését előnyö-
sen lebonyolítja ugy Brassó-
ban mint környékén a brassói
közvetítési iroda

V. W. Dressnandt & Co.

Brassó. Strada Regele Carol (volt
Kapu-utca) 52 új szám.

LINGUA

KÉZI SZÓTÁRAK 16°

Egy-egy kötet átlag 20-25 ívrig terjedő tartalommal.
Mindkét rész egybekötve.

Angol. Szerkeszti Dr. Latzkó H. Lei 136
Francia. Szerkeszti Dr. Heg-
düs I. Lei 136
Német. Szerkeszti Altai R. - Lei 136
Olasz. Szerkeszti Dr. Honti R. Lei 136
Esperantó. Szerkeszti Tomán J. Lei 340
Spanyol. Szerkeszti Dr. Honti R. Lei 272

Kapható a
Brassói Lapok Könyvkereskedésében.

Meg nem emésztett ételmaradékokat

könnyen és zavar nélkül felold a Dr.
Gölis-féle éltör, amely jó, rendszeres
emésztést biztosít, megszünteti a gyomor-
fájdalmakat és gyomornyomást, rendes szék-
letet biztosít, anélkül, hogy hashajtó hatása
lenne, azonnal segít savanyu felbőffögés és
gyomorégés mellett. Kitűnő, 1857. óta bevált
gyomorszer. Ára 52 lej.

Csak gyógyszerárakban és drogériákban
kapható, még pedig csak eredeti dobozokban,
dr. Jos. Gölis utóda, Bécs, védjegyével és alá-
írásával.

40 évóta fennálló

bevezetett detail

fakereskedés

bánati nagyvárossal összeépült nagyköz-
ségben elhalálozás miatt ingatlanl,
modern lakóházzal együtt eladó vagy
bérbeadó. Alánlatokat Rudolf Mosse,
Cluj közveit.

Most már értem a RÁDIÓT

című könyv jelent meg, mely hivatva van az
amatőrök nagy táborát bevezetni a rádió
technika szépségeibe, élvezetes, világos és
szellemes módon. Aki elolvassa ezeket a szel-
lemes párbeszégeket, az igazán tökéletesen
érti a rádiót. A könyvet 245 mesteri egysze-
rűségű és humoru rajz kíséri.

Mindenki számára nélkülözhetetlen.

Mindenki számára érthető.

Ára 88.— Lei

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassó, Napu-utca 56-58, az udvarban.

PRIMARIA COMUNEI BICSAD

No. 241. din 29. Martie 1932.

PUBLICARE DE LICITATIE

Se publică spre cunoştinţa generală, că în
ziua de 18. Aprilie ora 10 se va vinde în lo-
calul Primăriei Comunale Bicsad, prin lici-
taţie publică, în bloc, cu oferte închise, ma-
terialul lemnos de pe circa 107 Jugăre — 61
Hectare — pădure, estimat la 10454 m. c.
esenţă fag din pădurea coasta, Seria 1 prop-
rietatea comunei Bicsad, cu preţul de striga-
re 229548 lei pentru întreaga cantitate.

Vânzarea se va face pe lângă respectare
condiţiunilor specificate în art. 88-110. din
Legea comptabilităţii publice, şi cu aplicarea
condiţiunilor generale pentru exploatarea pă-
durilor Statului, publicată în Monit. Oficial
No. 106. din 12 August 1912., precum şi a
caetului de sarcini, de al căru conţinut ama-
torii pot lua cunoştinţă la Primăria comunei
Bicsad, Ocolul silvic Sft. Gheorghe.

Garanţia provizorie va fi de 10 % din su-
ma oferită.

Data în Bicsad la 29. Martie 1932.

Primar:
Indisciprabil.

Notar:
Hadnagy.

Grätzer:

Fejtorna

Miniszterek és kereskedő-
segédek, tábornokok és hi-
vatalosok gák, egyetemi hall-
gatók és gimnázisták, elő-
kelő urikisasszonyok és var-
rónányok, világhírű művé-
sek és kis színnövendé-
kek, írók és írókné egyfor-
mán szórakoznak

című könyvvel 2500 rejt-
vényt (me-fejtéssel együtt)
50 keresztrejtvényt, 350 el-
mesport, sakk, optika, hi-
bakép, rejtvényt, humor, hí-
res emberek rejtvényei stb.
Ára 90.— postai küldéssel
100 — utánvétellel 115 — lej
Kapható a Brassói Lapok
könyvosztályában.

NŐ

Tanulmányok a nő testéről, nemi életéről, erotikájáról

Írta: BAUER A. BERNHARD orvostanár, egészségügyi főtanácsos
Két hatalmas kötet 880 oldal!

Ezt a világhírű nagyértékű művet termelési
RÖVID KIVONAT A TARTALOMBÓL: Az
örök és középkor. — A Talmud. — Az erő-
ben levő lány. — A felvilágosítás. — Az
rett fiatal leány. — A vőlegény. — A fiatal
feleség. — Az érett nő. — Az öregedő nő. —
Az aggszűz. — Veszedelmes kor a nő és a
érfi életében. — A nemi tudományról álta-
ában. — A nő nemi élete. — A nemi ösztön
s nevelés. — Tánc és erotika. — Sport és
erotika. — Célserű és szerelmi házasság. —
A vadházasság és álházasság. — A szabad
szerelem. — A vig özvegy. — Szabadság és
házasság. — A kannibalizmus. — A prosti-
túció. — A bukott leány. — A párisi nő er-
kölcsei romlása. — A barátnő. — A nemi be-
tegségek. — A nő, mint győztes. — Polyga-
mia. — Fetisizmus. — Szerlem és bűn. —
Házasságtörés. — Kettős öngyilkosság. — Mi-
ért tűri a nő a rabszolgaságot? — A démoni
nő. — A megcsalt nő. — A féltékenységi szen-
vedése. — Özvegyek elégetése Indiában. —
Iparszerű prostitúció, stb. stb.

**880 nagy oldal a két kötet és az ára
csak 400 lej az eddigi 1200 lej helyett**

Az ECONÓMIA tagjai, valamint hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatják.

Brassói Lapok Könyvosztálya

Ujítsa meg lejárt előfizetését, hogy a lapot fennakadás nélkül küldhessük!

Ne mulassza el!

Még csak **14** napig lehet jelentkezni a
budapesti társasutazásra

Jelenkezés április 18-ig

Európa utazási irodánál Brassó, Korona-szálló

Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége Brassó és minden Európa
menetjegyi irodában — Indulás május 5-én.

Mielőtt bármilyen utazási jegyet vásárol, kérjen ajánlatot az
EURÓPA menetjegyi irodától Brassó, Korona szálló.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Braşov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon
interurban: szerk. és kiadóhivatal: 1-77 és 82
Bucureşti—Bukarest I, Boulevard Schit
Măgureanu 21. — Telefonszám 363—64.

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidallatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyaror-
szágra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 fél-
évre 820, évente 1600 lej — **Egyes szám ára 5 lej;** Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str.
Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnu-
liu 10. (Oszán Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalariilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác).
Torda-Aranyos, Marostorda- és Kisküküllőmegyékére kerületi megbízott (Bernát Ernő)
Tg-Mureş, Str. Câmpului 8. — Marosvásárhely: (Beniámin Árpád), Piaţa Regele Ferdinand 53
Nagyszombat: Str. Turnului 13. (Szigetváry László). — Nagyvárad: Strada Constantin 2 (Szabó
László). — Szatmár: Csokonai-utca 10. (Váradi József). — Udvarhelymegye és Székely-
udvarhely: Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — Szilágysomlyó: (Heller Ernő). — Te-
mes, Arad- és Krassószörényvármegyékére: (Némény Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca
31 — Torda: Str. Regele Ferdinand 25 (Dienes József)

Központi szervezők pénzügyi felvételre jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hir-
detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk